

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**AKADEMİSYENLERİN ARAŞTIRMA ÜRETKENLİĞİ İLE
İNGİLİZCE YETERLİK SEVİYELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Burçak TÜRK

Danışman: Doç.Dr. Esma Emmioğlu SARIKAYA

TOKAT- 2024

TEŞEKKÜR

Öncelikle tüm tez yazma süreci boyunca düzenli olarak görüşmeler yaparak, tezin gidişatı konusunda önerilerini sunarak, analiz kısmında istatistik bilgileriyle yardımcı olarak ve en önemlisi gerektiğinde beni en güzel şekilde motive ederek tezi bitirmemde en büyük yardımcım olan sevgili danışmanın Doç.Dr. Esmâ EMMİÖĞLU SARIKAYA'ya çok teşekkür ederim.

İkinci teşekkürü ise gerek veri toplama sürecinde sahip olduğu bilişim alanındaki bilgilerle e-posta adreslerini toplamayı ve e-posta göndermeyi benim için kolaylaştıran gerek evde tez yazma sürecimde beni motive eden ve destekleyen eşim Öğr.Gör. Engin TÜRK'e teşekkür ederim. Aynı zamanda çalışmam gereken zamanlarda özverisi ve varlığıyla beni motive eden oğlum Yiğit Aydın TÜRK'e teşekkür ederim.

Son olarak ise iyi ki Eğitim Programları ve Öğretimi anabilim dalında yüksek lisans yapmayı seçmişim dememi sağlayan sevgili bölüm hocalarım; Doç Dr. Fevzi DURSUN, Doç. Dr. Fazilet Özge Maviş SEVİM, Dr. Öğr. Üyesi Şefik KARTAL, Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Fatih ALKAN'a teşekkür ederim. Aynı zamanda tez savunmamı jüri başkanı olarak yöneten Dr.Öğr. Üyesi Dilara ÇAYCI KARAKÖSE'ye teşekkür ederim.

ÖZET

AKADEMİSYENLERİN ARAŞTIRMA ÜRETKENLİĞİ İLE İNGİLİZCE YETERLİK SEVİYESİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNÇLENMESİ

Türk, Burçak

Yüksek Lisans Tezi

Eğitim Programları ve Öğretimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç.Dr. Esmâ Emmioğlu Sarıkaya

Ocak, 2024

63 sayfa

İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilimsel bilginin artması ve teknolojinin giderek ilerlemesiyle birlikte üniversitelerde yapılan bilimsel çalışmaların önemi de giderek artmıştır. Özellikleri ve işlevleri farklı olmasına rağmen genel olarak tüm dünya üniversitelerinin amacı hem eğitim-öğretim kalitesini arttırmak hem de bilimsel üretkenlik açısından üst sıralarda yer almaya çalışmaktır. Bu amaç doğrultusunda küresel ölçekte dünya üniversiteleri arasındaki rekabet artarken ulusal ölçekte ise en üretken ve en tercih edilen üniversite olabilme yarışı ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, bilimsel üretkenlik bakımından üst sıralarda yer almayı amaçlayan üniversitelerin odaklanması gereken asıl konu istihdam edilen öğretim üyelerinin niteliği ve üretkenliğini en üst seviyelere çıkarmaya olanak sağlamaktır. Fakat yapılan çalışmalar akademisyenlerin çeşitli değişkenlere bağlı olarak kendilerinden beklenen araştırma üretkenliğini her zaman elde edemediklerini göstermektedir. Araştırma yapmaları için tahsis edilen kaynakların yetersiz oluşu, zaman kısıtlılıkları, yoğun çalışma saatleri, görevde yükselme zorlukları gibi çeşitli çevresel faktörler ve araştırmacının kendinden kaynaklı verimsiz çalışma alışkanları ve demografik özelliklerinin (yaş, cinsiyet, medeni durum, unvan gibi) de araştırmacıların araştırma üretkenliklerini olumsuz etkilediği tespit edilmiştir. Akademisyenlerin uluslararası dergilerde yayın yapmasını engelleyebilecek bir diğer faktör ise akademisyenlerin İngilizce yeterlik seviyeleridir. ‘Web of Science’ gibi veri tabanlarına dahil olan yabancı dergilerin hemen hemen hepsi İngilizce dilinde yazılmış yayınları içermektedir. Bu nedenle İngilizce bilgisi yetersiz olan akademisyenler bu tür veri tabanlarında yer alan dergilerde hem alanyazın arama ve okuma yapmakta hem de kendi çalışmaların yayınlamakta güçlük çekebilmektedirler. Bu nedenle bu araştırma Türkiye’deki farklı üniversitelerde görev yapan akademisyenlerin İngilizce yeterlik

seviyeleri ile araştırma üretkenlikleri arasındaki ilişkiyi incelemek üzere yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini Türkiye'nin farklı bölgelerinde bulunan 18 üniversitenin 8 farklı fakültesinde görev yapan akademisyenler oluşturmaktadır. Bu akademisyenlere kişisel bilgilerini soran birinci kısım, yayın sayılarını soran ikinci kısım ve İngilizce yeterlik seviyesini ölçen 'Cambridge English Level Test' içeren üçüncü kısımdan oluşan araştırma anketi gönderilmiştir. Ankete katılan toplam 140 katılımcının hem anketteki yayın sayılarına yönelik sorulara verdiği cevaplar hem de 'Google Akademik' ve 'Web of Science' veri tabanlarında yer alan h-indeks puanları elde edilerek İngilizce yeterlik puanları ile arasındaki ilişki Jamovi.2.4.11 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Çoklu regresyon analizinden elde edilen sonuçlara göre akademisyenlerin 'İngilizce yeterlik seviyesi puanları Google Akademik' veri tabanından elde edilen h-indeks skorları ile ölçülen araştırma üretkenliğini istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yordadığı görülmüştür. Türkçe ya da yabancı dillerde pek çok makale, kitap, dergi ve hatta lisansüstü tezlere dahi rahat bir şekilde erişebilmeye imkan sağlayan; aynı zamanda makalelere yapılan atıf etkinliğini ve yayın aktivitesini ölçmeye yarayan h-indeksi puanlarını verme hizmeti de sunan 'Google Akademik' veri tabanında yer alan h-indeks skorları Türkçe ve İngilizce yapılan yayınların atıf sayılarını daha kapsamlı bir şekilde içeren bir veri tabanı olduğu için, akademisyenlerin İngilizce puanlarının 'Google Akademik' h-indeks puanlarını anlamlı düzeyde yordaması beklenen bir bulgudur. Fakat İngilizce puanlarının 'Web of Science' veri tabanından elde edilen h-indeks puanları ve uluslararası yayın sayılarını anlamlı bir şekilde yordamadı sonucuna da ulaşılmış ve bunun olası nedenleri üzerinde durulmuştur. Bunun yanı sıra akademisyenlerin sahip oldukları unvanın da araştırma üretkenliğini anlamlı şekilde yordaması da bu konuda daha önce yapılmış çalışmalarla paralellik göstermekte ve unvan arttıkça üretkenliğin de arttığı bilinmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akademisyen, Araştırma Üretkenliği, İngilizce Yeterliği

ABSTRACT**A STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN THE RESEARCH
PRODUCTIVITY AND ENGLISH PROFICIENCY LEVEL OF THE
ACADEMICIANS**

Türk, Burçak
Master's Thesis

Master of Science in Curriculum and Instruction

Advisor: Assoc. Prof. Esma Emmioğlu Sarıkaya

Ocak, 2024

65 pages

The importance of the scientific research has increased with the growing scientific information and technology in the era that we live in. Even though their functions and features are different, all the universities around the world aim both to increase the quality of education and to rank at the top of the ranking systems in terms of scientific productivity. In line with this goal, as the rivalry between the world universities is increasing globally, a competition to be the most productive and most favoured university has emerged nationally. So, the universities that want to rank on the top of the most productive universities should first focus on enabling their academicians to be more productive and qualified. However, the studies carried out on research productivity have revealed that the academicians haven't been able to reach the amount of productivity expected from them due to several variables. Some of the environmental variables such as inadequacy of the resources and restricted time to be used to carry out research, too much work load to do research, the difficulties of getting seniority and promotion, and certain individual variables such as age, gender, marital status, title, unfruitful working habits, lack of motivation, etc. were found to prevent academicians from being productive researchers. Another factor that may hinder academicians to publish productively in the international academic journals could be their English proficiency level. Almost all of the journals in the databases like 'Web of Science' accept the articles written in English. Therefore, the academicians who aren't proficient enough in English are having difficulty in both searching and publishing in the journals that are included in that kind of databases.

So, this study has been carried out in order to reveal the relationship between the academicians' research productivity and their English proficiency level. The sample of the study includes the academicians working at 8 different faculties within 18 universities in different regions of Turkey. A questionnaire, in which there are three different parts, was sent to these academicians. In the first part of the questionnaire, the demographical information of the academicians was asked while in the second part the number of their publications was asked. In the third part, on the other hand, Cambridge Level Test which measures their proficiency level was applied on the academicians. 140 academicians who participated in the study reported the exact number of their publications and their h-index scores on the databases of 'Google Scholar' and 'Web of Science' were also gathered and included in the data set. This data set was analysed using the Jamovi 2.4.11 program. Multivariate regression analysis revealed that English proficiency scores of the academicians were statistically significant predictors of their research productivity as measured by the 'Google scholar h-index scores. 'Google Scholar', which enables people easily reach various books, journals, articles, MA and PhD theses written in many different languages and also provides h-index scores that are used to measure the publication and citation numbers, is a more comprehensive data base including publications both in English and Turkish, so the fact that English proficiency scores significantly predict 'Google Akademik' h-index scores is an expected and desired finding. However, it was also found that English proficiency scores of the academicians are not significant predictors of their h-index scores and international publication numbers gathered from 'Web of Science' and possible reasons of this situation were discussed. At the same time the titles of the academicians were also found to significantly predict their research productivity. This finding is also consistent with the findings of the previous studies that were carried out on this topic before; as title increases, the amount of productivity also increases.

Keywords: Academician, Research Productivity, English Proficiency Level

İÇİNDEKİLER TABLOSU

BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
Problem Durumu	4
Araştırmanın Önemi.....	6
Sınırlılıklar	8
Tanımlar	8
Araştırmanın Soruları.....	9
BÖLÜM II	10
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	10
2.1. Akademisyenlik ve Akademik Faaliyetler	10
2.2. Araştırma Üretkenliği.....	11
2.2.1. Araştırma Üretkenliği Ölçme Ölçüt ve Yöntemleri	12
2.2.2.H-index nedir? Nasıl hesaplanır?.....	13
2.2.3. Dünya’da Araştırma Üretkenliği	14
2.2.4. Türkiye’de Araştırma Üretkenliği	15
2.3.Araştırma Üretkenliğini Etkileyen Faktörler.....	16
2.3.1. Kişisel Özellikler ve Araştırma Üretkenliği	16
2.3.2.Çevresel Etkenler ve Araştırma Üretkenliği.....	17
2.4. Yabancı Dil Yeterliği ve Araştırma Üretkenliği.....	18
BÖLÜM III.....	21
ARAŞTIRMA YÖNTEMİ	21
3.1. Evren-Örneklem.....	21
3.2. Veri Toplama Aracı	22
3.3. Veri Toplama Süreci	24
3.4. Verilerin Analizi	24
3.4.1. 25Bağımlı Değişken	25
3.4.2. Bağımsız Değişken	25
3.4.3. Etik İlkeler	25
3.5. Betimsel Analiz Sonuçları.....	26
3.5.1. Akademisyenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı	26
3.5.2. Akademisyenlerin Görev Aldıkları Üniversitelere Göre Dağılımları.....	27
3.5.3. Akademisyenlerin Görev Aldığı Fakültelere Göre Dağılımı	28
3.5.4. Akademisyenlerin Çalıştıkları Alana Göre Dağılımı	29
3.5.5. Akademisyenlerin Sahip Oldukları Unvana Göre Dağılımı.....	29

3.5.6. Akademisyenlerin Görev Sürelerine Göre Dağılımları	30
3.5.7. Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Seviyelerine Göre Dağılımı.....	31
IV. BÖLÜM.....	34
BULGULAR.....	34
4.1. Yordamsal Analiz Bulguları.....	34
4.1.1. Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Puanları ile Araştırma Üretkenliği Puanları Arasındaki Korelasyon Analizi	34
4.1.2. Akademisyenlerin İngilizce Yeterli Puanları ve Ünvanları ile Google Akademik h-indeks Puanlarının Regresyon Analizi Sonuçları.....	35
BÖLÜM V	37
SINIRLILIKLAR VE TARTIŞMA	37
BÖLÜM VI.....	42
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	42
BÖLÜM VII	44
KAYNAKÇA.....	44
BÖLÜM VIII.....	47
EKLER	47

TABLolar

- Tablo 1.** Akademisyenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı
- Tablo 2.** Akademisyenlerin Görev Aldıkları Üniversitelere Göre Dağılımı
- Tablo 3.** Akademisyenlerin Görev Aldığı Fakültelere Göre Dağılımı
- Tablo 4.** Akademisyenlerin Çalıştıkları Alana Göre Dağılımı
- Tablo 5.** Akademisyenlerin Sahip Oldukları Unvana Göre Dağılımı
- Tablo 6.** Akademisyenlerin Görev Sürelerine Göre Dağılımı
- Tablo 7.** Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Seviyelerine Göre Dağılımı
- Tablo 8.** Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Puanları ile Araştırma Üretkenliği Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Analizi
- Tablo 9.** Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Puanları ile Araştırma Üretkenliği Skorları Arasındaki Korelasyon Analizi
- Tablo 10.** Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Puanları ve Ünvanları ile Google Akademik h-indeks puanları Regresyon Analizi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Üniversiteler eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve ekonomik sektöre katkılar sağlama gibi çeşitli hizmetleri bünyelerinde bulunduran kurumlardır (Lee, 2020). İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilimsel bilginin artması ve teknolojinin giderek ilerlemesiyle birlikte üniversitelerde yapılan bilimsel çalışmaların önemi de giderek artmıştır. Özellikle 1970’li yıllardan sonra üniversitelerin endüstriyel alanla iş birliklerinin artması, bu kurumların ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişmelerinde büyük rol oynamasını sağlamıştır (Dundar and Lewis, 1998). Üniversiteler, toplumun ihtiyaç duyduğu yetenekli, nitelikli ve üretken bireylerin yetiştirilip tekrar topluma iş gücü olarak kazandırılmasına olanak sağlayarak küresel rekabet ortamında ülkeleri üst seviyelere taşıma misyonunu da üstlenmiştir. Şen (2012)’e göre bir toplumun sosyo-ekonomik ve kültürel açıdan ileri seviyede olması, o toplumun sahip olduğu yüksek öğretim kurumlarının yetkinlik ve verimlilik yönünden iyi seviyede olmasına bağlıdır. Özellikleri ve işlevleri farklı olmasına rağmen genel olarak tüm dünya üniversitelerinin amacı hem eğitim-öğretim kalitesini arttırmak hem de bilimsel üretkenlik açısından üst sıralarda yer almaya çalışmaktır. Bu amaç doğrultusunda küresel ölçekte dünya üniversiteleri arasındaki rekabet artarken ulusal ölçekte ise en üretken ve en tercih edilen üniversite olabilme yarışı ortaya çıkmaktadır (Damar, Özdağoğlu ve Özveri, 2020).

Dünya çapında en iyi araştırma üniversitelerini diğer üniversitelerden ayıran özelliklerin ise nitelikli öğretim kadrosu, araştırma sonuçlarında mükemmeliyet, öğretimin kalitesi, yüksek düzeyde devlet ve sivil kaynaklı finansman, uluslararası ve yetenekli öğrenciler, öğretim-araştırma-öğrenci yaşamı için iyi donanımlı tesisler ve akademik özgürlük olduğu tespit edilmiştir (Damar, Özdağoğlu ve Özver, 2020). Bu nedenle, bilimsel üretkenlik bakımından üst sıralarda yer almayı amaçlayan üniversitelerin gelişmiş araştırma ve teknolojik imkanlar ile güçlü bilgi aktarımına sahip olmaları gerekmektedir. Bunların yanı sıra ulusal ya da uluslararası düzeyde tanınan bir üniversite olabilmek için yüksek öğretim kurumlarının odaklanması gereken asıl konu istihdam edilen öğretim üyelerinin niteliği ve üretkenliğini en üst seviyelere çıkarmaya olanak sağlamaktır.

Bilimsel yayınlar bilimsel araştırmanın temel çıktıları olduğu için üniversiteler akademisyenlerin yayın üretkenliğine odaklanmalıdır (Önder ve Erdil, 2015). Bu noktada

üniversiteler yayın üretkenliğine yönelik zorlayıcı kurallar ya da motive eden teşvikler sağlamalı ve elde edilen bilimsel yayınları izleyip değerlendirerek bilimsel üretkenliği üst seviyelere taşımalıdır (Whitley, 2007). Araştırma yapımları için gerekli kaynakların tahsis edildiği üniversiteler, birimler, araştırma ekipleri ve bireysel araştırmacıların bilimsel üretkenliklerinin çeşitli değerlendirme sistemleriyle izlenmesi gerekmektedir. Ancak bu şekilde bu kurum, birim ya da araştırmacıların faaliyet ve çıktılarının nitelik ve niceliği arttırılabilmektedir. Bilimsel üretkenlik açısından üniversiteler, üniversitelere bağlı alt birimler ve bu birimlerde görev yapan akademisyenlerin denetlenmesi devlet yapılarının yanı sıra özerk uzmanlaşmış örgütler (akreditasyon kuruluşları, araştırma fonlarını yöneten kuruluşlar gibi) ve hatta bazı durumlarda medya kuruluşları (Times Higher Education gibi) tarafından yapılabilmektedir (Önder ve Erdil, 2015). Bu tarz bilimsel üretkenlik izleme sistemlerinde bazı durumlarda niteliksel özellikler dikkate alınsa da genellikle niceliksel ölçütlere göre değerlendirme ve sıralama yapılmaktadır. Diğer bir deyişle bilimsel üretkenlik ölçümü genel olarak nicel performans ölçekleri kullanılarak yapılmaktadır. Son zamanlarda ‘Web of Science’ gibi bibliyometrik veri tabanlarının geliştirilmesi bilimsel üretkenliğe yönelik büyük ölçümler yapmaya olanak sağlamıştır (Wang, Liu, He, Zhuang ve Hong, 2012). Bunun gibi veri tabanları bilimsel dergi, kitap, kongre bildirileri gibi kaynakları oldukça kapsamlı bir biçimde taramayı mümkün kılmaktadır, bu da üretkenliğin ölçülebilir olmasını sağlamaktadır (Ramsden, 1994).

Türkiye’de Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından üniversitelerin yayın üretkenlikleri ve sıralamaları 2005 yılından bu yana [YÖK Üniversite İzleme ve Değerlendirme Raporları \(yok.gov.tr\)](http://yok.gov.tr) adresinde yayınlanmaktadır (YÖK, 2021). YÖK ise bu sıralamalar için gerekli bibliyometrik verileri ‘Web of Science’ veri tabanından elde etmektedir. YÖK’ün bu veri tabanlarında bulunan verileri üniversiteler ve akademisyenlerin bilimsel yayın üretkenliklerini değerlendirmek için kullanması akademisyenleri bu tür veri tabalarında bulunan dergilerde yayın yapmaya yönlendirmekte olduğu bir gerçektir. Bu tür bir değerlendirmeye tabi olan akademisyenleri bilimsel olarak üretken olmaya teşvik eden başka faktörler de mevcuttur elbette. Üniversitelerarası Kurul tarafından yürütülen doçentlik sınavlarına başvuru için de araştırmacılardan üretkenlikle ilgili belli koşulları yerine getirmeleri beklenmektedir. Bunun dışında araştırmacılara yayın üretkenliklerinin karşılığında tahsis edilen ödüller de bilimsel üretkenliği teşvik edici niteliktedir. Özellikle TÜBİTAK’a bağlı Ulusal

Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi'nin (ULAKBİM) araştırmacıları yayın üretkenliklerinden dolayı maddi olarak ödüllendirmesi buna bir örnek olarak verilebilir.

Yapılan çalışmalar akademisyenlerin çeşitli değişkenlere bağlı olarak kendilerinden beklenen araştırma üretkenliğini elde edemediklerini göstermektedir (Önder ve Erdil, 2015). Mengi ve Schreglmann (2012)'a göre araştırma yapmaları için tahsis edilen kaynakların yetersiz oluşu, zaman kısıtlılıkları, yoğun çalışma saatleri, görevde yükselme zorlukları gibi çeşitli çevresel faktörlerin bilimsel üretkenliği olumsuz yönde etkilediği ortaya çıkarılmıştır. Bunların yanı sıra araştırmacının kendinden kaynaklı verimsiz çalışma alışkanları ve demografik özelliklerinin (yaş, cinsiyet, medeni durum, unvan gibi) de araştırmacıların bilimsel üretkenliklerini olumsuz etkilediği tespit edilmiştir (Hamerka, 2020). Tüm bunlara ek olarak akademisyenlerin bağlı bulundukları disiplinler de araştırma üretkenliği ölçüm miktarlarını etkilemektedir (Nederhof, 2006). Örneğin; fen bilimlerine ait disiplinler daha uluslararasılaştırıldığı ve bu disiplinlerde patentleme daha gelişmiş olduğu için fen bilimleri alanlarında yabancı dergilerdeki yayın sayısı sosyal bilimlere kıyasla daha fazladır. Bununla birlikte sosyal bilimlerde kendi içerisinde farklı disiplinlere göre farklı üretkenlik eğilimlerine sahiptir. Örneğin; ekonomi alanında uluslararası dergilerde yayınlanan yayın sayısı diğer alanlara göre daha fazladır. Bu tür disiplinler arası yerleşmiş olan anlayış ve uygulamalar bu disiplinlerde yer alan akademisyenlerin bilimsel üretkenliklerini etkilemektedir (Allison ve Long, 1990; Breschi, Lissoni ve Montobbio, 2008; Hamerka, 2020; Henry, Ghani, Hamid ve Bakar, 2020; Öner ve Erdil, 2015; Mengi ve Schreglmann, 2013).

Akademisyenlerin uluslararası dergilerde yayın yapmasını engelleyebilecek ya da azaltılabilecek bir diğer faktör ise akademisyenlerin İngilizce yeterlik seviyeleridir (Vasconcelos, Sorenson ve Leta, 2007). 'Web of Science' gibi veri tabanlarına dahil olan yabancı dergilerin hemen hemen hepsi İngilizce dilinde yazılmış yayınları içermektedir. Bu nedenle İngilizce bilgisi yetersiz olan akademisyenler bu tür veri tabanlarında yer alan dergilerde hem arama ve araştırma yapmakta hem de kendi çalışmalarını yayınlamakta güçlük çekebilmektedirler. Bu araştırmada Türkiye'deki farklı üniversitelerde görev yapan akademisyenlerin İngilizce yeterlik seviyelerinin bilimsel üretkenlikleri üzerindeki etkisi incelenmektedir.

Problem Durumu

1980'lerden bu yana akademik araştırmalarla ilgili küresel bir dönüşüm gerçekleştiği bilinmektedir (Önder ve Erdil, 2015). Bu yeni dönüşümle birlikte üniversiteler, yalnızca öğretim ve araştırma gibi temel faaliyetleri yürüten kurumlar olmanın ötesine geçmiş; artık üniversite dışı aktörler olan devlet, endüstri, toplum gibi unsurlarla işbirliği yapar hale gelmiştir. Devletlerin gelişmesine ve refahına büyük ölçüde katkıda sağlayan üniversitelerde yürütölen araştırma-geliştirme çalışmaları ve bu çalışmalardan elde edilen bilimsel bulgular artık daha değerli hale gelmiştir. Bu nedenle de üniversitelerin araştırma üretkenliklerini en üst seviyelere çıkarmak için hem devlet hem de özel kurumlar tarafından çeşitli fonlar, teşvikler, ödöller gibi dışsal motivasyon kaynakları sağlanmaya başlanmıştır (Breschi, Lissoni ve Montobbio, 2008).

Akademik araştırmaların temel ıktıları bilimsel yayınlardır (Mengi ve Shcreglmann,2013). Araştırmacıların araştırma üretkenliklerinin temel belirleyicisi de uluslararası hakemli dergilerde yaptıkları yayın miktarıdır. Bu dergiler, bilimsel araştırma sonuçlarının, yeni bilimsel bulguların ve yaklaşımların uluslararası paylaşıma açıldığı bir ortam olduğu için bu dergilerin yer aldığı 'atıf dizinleri (scientific citation indexes)' bilimsel yayınların saygınlığının ve prestijinin belgelendiği mecralar olarak kabul edilmektedir (Poyrazlı ve şahin, 2009). Bu atıf dizinlerine dahil olan dergilerdeki yayın sayısı ve alınan atıf miktarı üniversitelerin uluslararası sıralamalardaki yerini belirleyen bir ölçüt durumundadır. Aynı zamanda araştırmacıların bireysel performanslarının belirlenmesinde de en temel ölçüttür. Dünya çapında bilinen atıf dizileri ise makaleleri tam metin İngilizce olarak yayınlayan dergileri tercih etmektedirler. Bu durum, bilimsel atıf dizinlerine dahil olmak ve orada kalıcı olmak isteyen dergileri, etki faktörünün (makalelerin aldığı atıf miktarı) yüksek olması gerektiğinden uluslararası arenada daha erişebilir olma ve daha fazla atıf alma kaygısıyla tam metin İngilizce olarak yazılmış makaleleri yayımlamaya yöneltmektedir (Navarro, Moreno, Quintanilla ve Rocha, 2015). ISI, ERIC, web of Science gibi veri tabanlarında yer alan dergilerin %99'unun İngilizce olarak yayınlandığı göz önünde bulundurulduğuunda bu tür dergilerde İngilizce yayın yapma zorunluluğu da beraberinde gelmektedir. Güven (2006), ana dili İngilizce olmayan ve İngilizce eğitiminde büyük sorunlar bulunan Türkiye gibi ölkelerde bulunan akademisyenlerin İngilizce yayın yapma sorunlarıyla karşı karşıya kaldıklarını belirtmektedir. Poyrazlı ve şahin (2009) Türkiye'de bulunan akademisyenlerin %60'ının yabancı dil sorunu yaşadığı, %46'sının ise hiç yurtdışına çıkmamış olduğunu ifade

etmektedirler. Bu nedenle Türk akademisyenlerin İngilizce yayın yapan dergilere gönderdikleri makalelerin öncelikle İngilizce yazılmasından kaynaklı sorunlar nedeniyle reddedilmektedir. Olkun (2006) ise uluslararası dergilerin editörleriyle yapılan araştırma sonucunda Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerden gelen makalelerin İngilizce yazım kuralları ve uluslararası yayın kurallarına uyulmadan yazıldığı sonucuna ulaşıldığını ifade etmektedir. İngilizce yeterliğin bu denli önemli olduğu akademik camiada araştırma üretkenliğinin beklenen ve arzulanan düzeyde olmamasının nedenlerinden birisinin de akademisyenlerin İngilizce yeterlik seviyelerinin düşük olması durumudur. Bu nedenle İngilizce yeterliği ile araştırma üretkenliği arasındaki ilişkinin incelenmesi için yürütülen bu çalışmanın ortaya çıkaracağı sonuçların araştırma üretkenliği kavramına yeni boyutlar ve yeni bir bakış açısı getireceği şüphesizdir.

Araştırmanın Önemi

Araştırma üretkenliği günümüz teknoloji dünyasında üniversiteler ve araştırma enstitüleri ile ulusal ve uluslararası kuruluşlarının ortak paydada hareket etmesini sağlayan, bilimin sosyal hayata katkı sağlamasında büyük öneme sahip olan bir kavramdır. Toplumların sosyal ve ekonomik alanda gelişmeleri o toplumda yer alan araştırmacıların ne kadar üretken olduğu ile doğrudan ve dolaylı olarak ilişkilidir. Aynı zamanda araştırma üretkenliği miktarı kurumlar ya da araştırmacıların bilim camiasındaki tanınırlığını ve prestijini arttırması açısından da giderek önem kazanmaktadır (Hamerka, 2020).

Araştırma üretkenliği tarihte ilk olarak İngiliz bilim adamı Francis Galton tarafından incelenmiş ve üretkenlik kavramı ilk olarak araştırmacıların ürettikleri yayın miktarı ile ilişkilendirilmiştir. Daha sonra 1900'lü yılların başında James Cotell; bilim insanlarını, onların coğrafik dağılımını ve yayın üretkenliklerini incelemek üzere bir araştırma yürütmüştür. Cotell, bu araştırmasında araştırma üretkenliğinin yayın miktarı (quantity) ve yayınların kalitesi (quality) baz alınarak ölçülebileceğine değinmiştir. Araştırma üretkenliği ile ilgili yapılan bu ilk araştırmalardan itibaren günümüze dek araştırma üretkenliği kavramı farklı boyutlarıyla ele alınmış, dünya üzerinde farklı coğrafyalarda bu konuda pek çok araştırma yürütülmüştür. Bu araştırmaların çoğunda araştırma üretkenliğini etkileyen faktörlerin neler olduğunu ortaya çıkarmak, araştırma üretkenliği önündeki engelleri ortadan kaldırmak için neler yapılabileceğini keşfetmek ve araştırma üretkenliğini ölçmek için hangi kıstas ve yöntemlerin kullanılacağını belirlemek gibi konular ele alınmıştır. Dünyada ve Türkiye'de araştırma üretkenliğini etkileyen faktörlerin ortaya çıkarılması için yapılan çalışmaların hemen hepsinde üretkenliği etkileyen faktörlerin bireysel ve çevresel kaynaklı olduğu ortaya çıkarılmıştır (Hamerka, 2020). Babu ve Singh (1990), yaptıkları çalışmada bireylerin kararlılık, öğrenme kapasitesi, işbirlikçi çalışabilme yeteneği, girişkenlik, profesyonel adanmışlık ve yaratıcılık gibi karakteristik özelliklerinin üretkenlik seviyelerini etkilediği sonucunu ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte Hamerka (2020) ise yaş, cinsiyet, medeni durum, hatta çocuk sahibi olup olamama durumu, mesleki deneyim ve unvan gibi diğer bireysel faktörlerin bireylerin araştırma üretkenliklerini etkilediğini ortaya çıkarmıştır. Önder ve Erdil (2015), Türkiye'deki akademisyenlerin araştırma üretkenliklerini yordayan faktörleri incelemişler ve bireylerin görev yaptıkları üniversite, fakülte ve bölüm düzeyinde çeşitli çevresel faktörlerin üretkenlik üzerinde etkili olduğu sonucuna

varmışlardır. Mengi ve Schreglmann (2012) ise destek ve teşvik eksikliği, dışsal motivasyon eksikliği, kurumun araştırma kültürü eksikliği, ders yükü fazlalığı ve araştırmaya ayrılan süre yetersizliği, maddi destek ve kaynak yetersizliği ve görevde yükselme zorlukları gibi çeşitli çevresel faktörlerin de araştırma üretkenliğini olumsuz yönde etkilediğini ortaya koymuşlardır.

Araştırma üretkenliği üzerine yapılan tüm bu çalışmaların yanı sıra üretkenliği etkileyen diğer bir etken olan bireylerin İngilizce yeterlik seviyeleri ile ilgili çalışmalar da yürütülmüş ve İngilizce yeterliği ile araştırma üretkenliği arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Örneğin; Navarro, Moreno, Quintanilla ve Rocha (2015), İspanya bağlamında yaptıkları araştırmada İspanyol akademisyenleri İngilizce yayın yapmaya iten motivasyonu ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Akademisyenlerin, görev yaptıkları fakülte ve bölümün İngilizce yayın yapmaya daha verimli olmasından dolayı İngilizce yayın yapma motivasyonunu olumlu etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Bundan başka Vasconcelos, Sorenson ve Zeta (2006) yaptıkları çalışmada İngilizce yeterlik seviyesinin Brezilyalı akademisyenlerin üretkenlikleri üzerine olan etkisini incelemişler ve İngilizce yeterlik seviyeleri yüksek olan akademisyenlerin uluslararası yayın sayılarının da yüksek olduğunu ortaya çıkarmışlardır.

İngilizce öğrenmenin oldukça sorunlu bir konu olduğu Türkiye’de ise literatürde İngilizce yeterliği ile araştırma üretkenliği arasındaki ilişkiyi inceleyen hiçbir çalışmaya rastlanmamıştır. Karasar (2005)’a göre araştırmanın temel nitelikleri şunlar olmalıdır; araştırma, alinyazında bulunmayan ‘yeni bilgi’ sunmalıdır, bu yeni bilgi, bireyi bilmediği bir konuda aydınlatmalı ve bilime katkı anlamında yeni kuramların bulunmasına katkı sağlamalıdır ve araştırma problem çözmeye yönelik, yansız ve sistemli bir şekilde yürütülmelidir. Bir fikri empoze etmeyi değil, onu tanımlamayı ve sınamayı içermelidir.

Araştırmanın yukarıda verilen özellikleri dikkate alındığında mevcut çalışmamızın konusu olan İngilizce yeterlik seviyesi ile araştırma üretkenliği arasındaki ilişkiyi inceleyen herhangi başka bir çalışmaya Türk alinyazında rastlanmamıştır. Sadece Aydın, Yürük, Reisoğlu ve Gökteş (2023) araştırma üretkenliğini etkileyen faktörleri ortaya çıkarmak için yürüttükleri çalışmalarında görüşme tekniği ile katılımcılara sorular yöneltmiş ve katılımcıların bir kısmı ‘Kendimi İngilizce yazmada yeterli hissetmiyorum’ şeklinde cevap vermişlerdir. Bu araştırmada sadece az bir şekilde değinilen İngilizce yeterliğin üretkenliğe olan olumsuz etkisi aslında derinlemesine araştırılması gereken bir unsurdur. Bu nedenle bu çalışma alinyazındaki boşluğu dolduracak sonuçlar ortaya koyacak ve alinyazına katkıda bulunacaktır

Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları şu şekildedir.

1. Araştırma Türkiye’de bulunan 18 üniversitenin farklı fakültelerinde görev yapan akademisyenlerle sınırlıdır.
2. Araştırmada, araştırma üretkenliğine yönelik toplanan veriler katılımcıların yayınladıkları makaleler, kitaplar, kitap bölümleri ve sundukları bildiriler ile katılımcıların Google Akademik veri tabanından elde edilen h-indeks puanları, Web of Science veri tabanından elde edilen h-indeks puanları ve uluslararası yayın sayıları ile sınırlıdır.
3. Araştırmada akademisyenlerin İngilizce yeterlik seviyesi puanları araştırmacıların İngilizce Yeterlik Testine verdikleri cevaplar ile sınırlıdır.

Tanımlar

Bu araştırmada önemli olan bazı kavramların tanımları aşağıda verilmektedir.

Araştırma üretkenliği: Araştırma üretkenliği hangi boyuttan ele alındığına göre farklı şekillerde tanımlanabilecek bir kavramdır. Örneğin; Abramo ve D’angelo (2014), araştırma enstitüleri açısından bakıldığında araştırma üretkenliğini atıf sayısına bakılmaksızın her bir araştırmacıya ait olan yayın sayısı toplamı olarak tanımlanabileceğini söylemektedirler. Bununla birlikte ekonomi boyutundan bakıldığında ise ancak tüm yayınların aynı etki oranına yani aynı kaliteye sahip olması durumunda araştırma üretkenliğinin tam anlamıyla tanımlanabileceği bilinmektedir. Genel olarak ele alındığında ise üretkenliği somut (bilimsel araç ve materyaller gibi) ve soyut (bilgi birikimi, sosyal ağlar gibi) girdilerin yayın, patent, bildiri gibi somut çıktılara dönüştüğü bir üretim süreci olarak tanımlamak mümkündür (Moed, 2005). Böylelikle araştırma üretkenliği de araştırmacı, bölüm, bilim dalı, fakülte, üniversite, bölge, ülke gibi farklı düzeylerde ölçülebilen ortalama yayın sayısı olarak tanımlanabilmektedir. Bu araştırmanın gereklilikleri doğrultusunda ise araştırma üretkenliği akademisyenlerin ‘Google Akademik’ veri tabanında yer alan h-indeks puanlarını ifade etmektedir.

H-indeks Puanı: Adını 2005 yılında Jorge E. Hirsch adındaki bir fizikçiden alan ‘h-indeksi’ bir bilim insanının yayınlarının hem üretkenliğini hem de alıntı etkisini ölçen uluslararası geçerliliği olan bir metriktir.

İngilizce yeterliği: Günümüzde dil öğretim sürecini standartlaştırarak uluslararası seviyelere ulaştırmak amacıyla İngilizce eğitimi tüm dünyada kullanılan ve geçerliliği olan Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

CEFR, Avrupa Birliği ülkelerinde kullanılan bir dil yeterliği ölçme sisteminin adıdır ve dil seviyelerini A1 (başlangıç) ile C2 (ileri seviye) arasında değerlendiren bir standarttır. CEFR, dil öğrenen kişilerin yeterliklerini altı farklı seviyede tanımlar: A1 Başlangıç Seviyesi, A2 Orta Altı Seviye, B1 Orta Seviye, B2 Orta Üstü Seviye, C1 İleri Seviye, C2 Profesyonel Seviye. Her seviyede dil öğrenenlerin okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin belli ölçütlere uygun olması beklenir. Bu CEFR seviyeleri, dil öğrenme sürecindeki gelişimimizi takip edebilmemize, hedeflerimize ulaşabilmemize ve dil öğrenme sürecini optimize etmemize yardımcı olur. Bu araştırmada katılımcıların İngilizce yeterlik seviyelerini ölçmek amacıyla kullanılan Cambridge English Level Test de CEFR standartları doğrultusunda katılımcıların seviyelerini A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 şeklinde belirlemektedir.

Araştırma Soruları

1. Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Seviyeleri ile ‘Google Akademik’ veri tabanından elde edilen h-indeks puanları, ‘Web of Science’ veri tabanında elde edilen h-indeks puanları ve ‘Web of Science’ veri tabanından elde edilen uluslararası makale sayıları arasındaki ilişkiler nasıldır?
2. Akademisyenlerin İngilizce yeterlik seviyeleri ve ünvanları araştırma üretkenliklerini (‘Google Akademik’ h-indeks puanları, ‘Web of Science’ h-indeks puanları ve uluslararası yayın sayıları) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Akademisyenlik ve Akademik Faaliyetler

Erdem (2008), akademisyenlik kökünü oluşturan ‘akademi’ kelimesinin Platon’un öğrencilere ders verdiği yer olan ‘Akademia’ adlı zeytinlik alandan geldiğini ifade etmektedir. Sözlük anlamı olarak ise akademisyenlik, akademi ile uğraşan bilim insanlarının sahip oldukları yöntemler, disiplinler ve beceriler bütünü anlamını taşımaktadır (TDK). Aynı zamanda akademisyenlik, birçok çalışma sonunda elde edilen kazanımlar ve bilgi birikimi olarak da tanımlanabilmektedir (Odabaşı, Fırat, İzmirli, Çankaya ve Mısırlı, 2010). Akademisyenlikle ilgili yeni uygulamalar ve standartlarla birlikte bu tanımlamalar daha da geliştirilmiş ve akademisyenlik kavramına öğretim, araştırma, buluş, uygulama, hazırlık yapma, uygun yöntemler kullanma, etkili sunuşlar yapma gibi ek ifadeler de eklenmiştir. Fakat yine de pek çok araştırmacı akademisyenliğin araştırma, öğretim ve hizmet olmak üzere üç temel etkinlikten oluştuğunu ifade etmektedirler. Bu etkinlikler ise aşağıda detaylı olarak incelenmektedir.

Öğretim: Odabaşı ve diğerlerine (2010) göre akademisyenlerin en temel görevi öğretme faaliyetidir. Öğretim faaliyeti sırasında akademisyenin amacı öğrencilerin bilgi, beceri ve karakterlerini istendik yönde geliştirmektir. Bu doğrultuda akademisyenin yapması gerekenler ise öğrencilere rehberlik etmesi, öğrencinin zihinsel ve kültürel gelişimine katkıda bulunması şeklinde ifade edilebilir.

Araştırma: Hamerka (2020)’nın ifade ettiği şekliyle araştırma, keşfetme ve alan yazına katkıda bulunma amacıyla gerçekleştirilir. Bunun dışında ise mesleki olarak yükselme şansını arttırmak ve belli ödülleri kazanmak amacı ile de araştırma yapılmaktadır. Bütün bu motivasyonlar ise bu çalışmanın ana konusu olan araştırma üretkenliğini de doğrudan etkilemektedir.

Toplum Hizmeti: Akademisyenler doğrudan ya da dolaylı olarak toplumun değişmesine ve gelişmesine olanak sağlayarak bir toplum hizmeti görevi üstlenmektedirler. İlk olarak akademisyenlerin kendi disiplinlerinde yetiştirdiği mezunlar topluma iş gücü olarak kazandırılmaktadır. İkinci olarak, akademisyenlerin yaptığı araştırmalar, yayınlar ve ortaya koyduğu sonuçlar toplumun bilimsel ve teknolojik olarak değişip gelişmesine olanak sağlayan en önemli unsurlardır. Bunların yanı sıra akademisyenlerin düzenledikleri

seminer ve konferanslar, medya aracılığı ile yaptıkları radyo ve televizyon programları, yazdıkları makale ve köşe yazıları da toplumu çeşitli konularda bilgilendirmekte ve toplumun entelektüel ve kültürel birikimine katkı sağlamaktadır. Aynı zamanda üniversite-sanayi-devlet iş birlikleri aracılığı ile akademisyenler, toplumların ekonomik kalkınmalarına katkıda bulunmaktadır (Önder ve Erdil, 2015).

2.2. Araştırma Üretkenliği

Araştırma üretkenliği, akademisyenlerin güçlü araştırmalar geliştirme ve yürütme, hakemli dergilerde bu araştırma sonuçlarını yayınlama, kitap ya da kitap bölümü yazma, hakemli konferanslarda sunum yapma ve yaratıcı ürünler ortaya koyma gibi akademik faaliyetleri gerçekleştirmesi olarak tanımlanabilmektedir (Nofukho, Wekullo ve Muyia, 2019). Bunların yanı sıra veri toplama, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine danışmanlık yapma ve onlara rehberlik etme, editörlük görevi üstlenme, patent ve lisans geliştirme gibi faaliyetler de araştırma üretkenliği kavramına dahil olabilmektedir. Kısa ve net bir şekilde tanımlamak gerekirse araştırma üretkenliği, somut ve soyut girdilerin yine somut (yayınlar, patentler, konferans bildirileri gibi) ve soyut (örtük bilgi, danışmanlık aktiviteleri gibi) çıktılara dönüştüğü bir üretim sürecidir (Matakovic, Bach ve Novak, 2013).

Dünya çapında araştırma üretkenliği üzerine yürütülen çalışmalarda araştırma üretkenliği, kurumsal araştırma üretkenlik performansı ya da bireysel araştırma üretkenlik performansı olarak iki farklı şekilde ele alınmaktadır. Kurumsal bazda yapılan çalışmalarda, bir kurumun kendi içerisinde fakülte ve bölümlerin araştırma üretkenlik performansları karşılaştırılıp ya da iki ya da ikiden fazla üniversitenin araştırma üretkenlik performansları karşılaştırılıp bir sıralama yapılabilir. Örneğin; Alison ve Long (1990), bir üniversitenin farklı departman ve disiplinlerinin araştırma üretkenliği üzerindeki etkisini araştırmışken; Nafukho, Wekullo ve Muyia (2019) ise Kenya’da bulunan iki büyük üniversiteyi araştırma üretkenliği açısından karşılaştırmışlardır. Bunun yanı sıra Damar, Özdağoğlu ve Özveri (2020) ise dünya üniversite sıralama sistemlerini ve Türkiye’deki üniversitelerin bu sıralamanın neresinde yer aldığını araştırmışlardır. Araştırma üretkenliği üzerinde yürütülen diğer çalışmalar ise bir karşılaştırma ya da sıralama yapmak için değil akademisyenlerin araştırma üretkenliklerini etkileyen bireysel ve çevresel faktörleri ortaya çıkarmak için yürütülmektedir. Örneğin; Henri, Ghani, Hamid ve Bakar (2020) akademisyenlerin araştırma üretkenliğini etkileyen değişkenleri

ortaya çıkarmak üzere bir araştırma yürütmüşler ve araştırma için fon desteği, iş yükü, düşük ücret gibi çeşitli faktörlerin araştırma üretkenliği etkileyen faktörler olduğunu bulmuşlardır. Bu ve benzeri araştırmaların ortak amacı araştırma üretkenliği kavramına ilişkin farklı boyut ve yaklaşımları ortaya çıkarmaktır.

2.2.1. Araştırma Üretkenliği Ölçme Ölçüt ve Yöntemleri

Akademisyenlerin yürüttükleri araştırma sonuçlarını bilimsel yayınlara dönüştürdükten sonra bu yayınların miktarını hesaplamada kullanılacak olan kıstas ve yöntemlerin neler olduğunun araştırılması çok miktarda literatürü de beraberinde getirmektedir. Bu yüzlerce sayıdaki makalenin ortak konusu hep yükseköğretimin farklı coğrafyalarında, farklı fakülte ve bölümlerinde kaç adet yayın yapıldığı, yayın yapan kişi ve kurumların karakteristik özelliklerinin neler olduğudur. Harris (1990)'e göre araştırma performansını ölçmenin etki, kalite, önem ve miktar olmak üzere dört farklı boyutu bulunmaktadır. Bunlardan ilki olan etki (impact), herhangi bir araştırma ürününün bilim dünyasında yarattığı etkinin miktarıdır ve söz konusu araştırma ürününe diğer araştırmacıların yaptığı atıf sayısı ile ölçülmektedir. Bu bibliyometriye dayalı ölçüt, araştırma üretkenliğini bireysel olarak değil de daha çok bölüm, fakülte ve üniversite bazında ölçerken kullanılmaktadır (Ramsden, 1994). Yayınların kalite ve önemi ise yalnızca bibliyometrik verilerle değil aynı zamanda uzmanların değerlendirmeleri (peer review) yoluyla da ölçülebilmektedir. Ayrıca yayınların kalite ve önemi hemen değil üzerinden belli bir süre geçtikten sonra değerlendirilebilmektedir. Yayın miktarının ölçümü ise aralarında en basit ölçülebilenidir; çünkü üretilen yayın sayısının toplamından oluşmaktadır. Her ne kadar yayın sayısını ölçmek ölçmenin boyutlarından en basitiymiş gibi dursa da aslında bireylerin yayınlarının tam sayısını doğru bir şekilde hesaplamanın da çeşitli zorlukları bulunmaktadır. Bir akademisyenin toplam yayın miktarını hesaplarken hangi yayın türünün dikkate alınarak hesaplanacağı konusu oldukça tartışmalı bir konudur. Örneğin; kitap bölümleri dergi makaleleri ile aynı oran da mı sayılmalıdır? Yalnızca hakemli dergilerdeki makaleler mi sayılmalıdır? Konferans bildirileri ve raporları da yayın olarak sayılmalı mıdır? Ortak yazarlı makale ve kitaplar nasıl değerlendirilmelidir? Dergi makaleleri dergilerin prestijine göre ağırlandırılıp öyle mi sayılmalıdır? Bir yayın indeksi oluştururken farklı yayınlara nasıl ağırlık verilerek hesaplanacağı konusunda hala tam bir uzlaşma mevcut değildir (Ramsden, 1994).

Yayın miktarının hesaplanması konusunda ortaya çıkan diğer bir sorun ise hangi yıllar arasındaki yayın bilgilerinin toplanması gerektiği ve yayınları bireylerin öz bildirimleri (kendi bildirdikleri şekliyle) mi yoksa veri tabanları yoluyla mı elde etmek gerektiğine karar vermektir (Kwiek, 2018). Bireylerin ya da kurumların araştırma üretkenliklerinin hesaplanması gereken bazı araştırmalarda bireylerin kendi rapor ettikleri yayın miktarları baz alınırken, kimi araştırmalarda ise yalnızca veri tabanlarından elde edilen bilgiler kullanılmaktadır. Kimi araştırmalarda ise çapraz kontrol yöntemi ile bireylerin kendi bildirdikleri yayın sayıları aynı zamanda veri tabanlarından da kontrol edilerek yayın sayılarına ulaşılmaktadır.

Yayın sayısı ölçümü ile ilgili diğer bir problem ise yayınların pek çoğunun az sayıdaki belli araştırmacılar tarafından yapılması ve pek çok araştırmacının ya da fakültenin çok az ya da hiç yayın yapmamasından kaynaklı yayın dağılımının düzensiz olmasıdır. İlk defa Lotka (1926) tarafından ortaya atılan bu durum literatürde ‘Lotka Kanunu’ diye bilinmektedir (‘n’ sayıda yayın yapan kişi sayısı ‘ $1/2n$ ’ oranına eşittir). Bu kanuna göre, akademik ödüllendirme sistemine göre yayın miktarı ne kadar önemli olsa da araştırmacıların çoğu üretkenlikten çok uzaktadır.

Son yıllarda akademisyenlerin bireysel araştırma üretkenliklerini hem kalite hem de miktar bakımından en etkili ve objektif şekilde ölçen ve sayısal verilerle ortaya koyan araç ise akademisyenlerin uluslararası veri tabanlarında yer alan h-indeks puanlarıdır.

2.2.2.H-index nedir? Nasıl hesaplanır?

Bilim dünyasında araştırma üretkenliği ölçme eğilimi giderek artmasına rağmen araştırma üretkenliğinin neleri kapsadığı, nasıl ölçülmesi gerektiği, bilim insanları tarafından nasıl yorumlanması gerektiği gibi konularda henüz tam bir uzlaşma mevcut değildir (Webber, 2013). Şu anda literatürde bireysel araştırma üretkenliğini ölçmek için çeşitli ölçütler ortaya konulmuş ve bunların içinden en yaygın kullanılanı ise araştırmacıların bireysel yayın sayılarının toplamı ile elde edilen ölçümler olmuştur. Araştırma üretkenliğini hesaplarken en çok dikkate alınan yayın türleri ise hakemli dergilerde yayınlanan makaleler, kitap ve kitap bölümleri, konferans bildirileri ve patentli ürünlerdir (Altbach, 2015). Abramo ve D’Angelo (2014), yayın ve atıf sayılarını içeren ‘h-indeks’ ölçümlerinin son yıllarda akademisyenlerin araştırma üretkenliklerini ölçmede sıklıkla kullanılan araçlar olduğunu belirtmektedirler. Adını 2005 yılında Jorge E. Hirsch adındaki bir fizikçiden alan ‘h-indeksi’ bir bilim insanının yayınlarının hem üretkenliğini

hem de alıntı etkisini ölçen uluslararası geçerliliği olan bir metriktir. Jorge E. Hirsch, ilk olarak ‘h-indeksi’ teorik fizikçilerin akademik kalitesini belirlemek için bir araç olarak kullanmış ve daha sonra bilim camiasında tüm akademisyenlerin yayın üretkenliklerini ölçmek için kullanılmaya devam etmiştir. Akademisyenlerin h-indeksi hesaplaması uluslararası dergilerde yaptıkları yayın sayıları ile yayınlarının aldığı atıf sayılarına dayanmaktadır. Bu çalışmada da araştırma üretkenliği ölçütü olarak akademisyenlerin h-indeks skorlarının baz alınmasının nedenleri şöyledir; ilk olarak dergi makaleleri, hakemli kitap ve kitap bölümleri ve alıntı sayıları üretkenliğin ölçülebilir somut öğeleridir. İkinci olarak ise h-indeks skorlarının, dünyanın en güvenilir sıralama sistemlerinden biri olan ‘Academic Ranking of World Universities (ARWU)’ sonuçlarıyla uyumlu olması ve paralellik göstermesidir (Damar, Özdağoğlu ve Özveri, 2020).

Bu çalışmada akademisyenlerin araştırma üretkenliğini ölçmek için hazırlanan ankete akademisyenlere yayın sayıları sorulmakta ve kendi verdikleri cevapların yanı sıra araştırmanın güvenilirliğini arttırmak için ‘Google Akademik’ ve ‘Web of Science’ veri tabanlarında yer alan h-indeks puanları ve uluslararası yayın sayılarına da bakılmaktadır.

2.2.3. Dünya’da Araştırma Üretkenliği

Üniversite sıralama sistemlerinin çok çeşitli olmasına yapılan eleştirilere rağmen bu sıralama sistemleri yükseköğretimin sektörleşmesi konusunda büyük öneme sahiptir. Çünkü dünya genelinde üniversite sıralama sistemlerinin kullanılması, yükseköğretim kurumları ve paydaşlarının (öğrenci, veli, hükümetler, siyasetçiler, işverenler, endüstri, araştırma ekipleri gibi) değişmesine ve gelişmesine katkı sağlamaktadırlar. Dünya çapında bilinen en önemli sıralama sistemlerinden ikisi Academic Ranking of the World Universities (ARWU) ve World University Rankings (WUR)’dir. Dünya genelinde yaklaşık 17.000 yükseköğretim kurumu bu sıralama sistemlerinde ilk yüz üniversite arasına girmek için büyük rekabet içerisinde yer almaktadırlar. Bunun yanı sıra hükümetler, kendi üniversitelerinin dünyadaki en iyi araştırma üniversiteleri içerisine girmelerini sağlamak için araştırma üretkenliğini arttırmayı hedefleyen büyük miktarda fonlar ayırmaktadırlar. Çünkü bu tür sıralama sistemlerinde, üniversitelerin en iyi araştırma üniversitesi olarak sıralanmasında kullanılan en önemli ölçüt araştırma üretkenlik seviyeleridir. Örnek verilecek olursa; İngiltere, ülkedeki üniversitelerin dünya çapında dinamik araştırma üretkenliklerini arttırmaya ve araştırma kalitesinin sürekliliğini sağlamaya yönelik Türkçe’de ‘Araştırma Mükemmeliyet Çerçevesi’ olarak

adlandırılabilir 'Research Excellence Framework (REF)' adlı fon sağlama sistemini uygulamaya koymuştur. Benzer şekilde Malezya Yükseköğretim Kurumu da, ülkedeki tüm üniversitelerin araştırma-geliştirme faaliyetlerini ölçmek ve değerlendirmek amacıyla 'Malaysia Research Assessment (Malezya Araştırma Ölçme)' adlı kontrol sistemini yürürlüğe koymuştur.

Üniversiteleri uluslararası arenada en iyi araştırma üniversitesi sıralamasında üst sıralara taşıyacak olan en önemli kriter üniversitelerin yıllık yaptıkları yayın miktarının belli ölçütler çerçevesinde elde edilmiş ölçümüdür. Damar ve diğerleri (2020)'ne göre, üniversitelerin küresel ölçekte en iyi araştırma üniversiteleri arasına girebilmeleri için devletlerin insan kaynaklarını iyileştirici yükseköğretim politikaları geliştirmeleri, gerekli finansal ve lojistik desteği sağlamaları, yükseköğretim kurumlarını araştırma üretkenliği açısından değerlendiren ve ödüllendiren sistemler geliştirmeleri gerekmektedir. Kurumların araştırma üretkenliğini gelişmesi ise bünyesinde görev alan akademisyenlerin bireysel araştırma üretkenliğinin artmasıyla doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle üniversiteler ve araştırma enstitüleri araştırmacıların araştırma üretkenlikler seviyelerini arttırmayı sağlayacak önlemler almalı, destekleyici uygulamalar ortaya koymalıdır.

2.2.4. Türkiye’de Araştırma Üretkenliği

Türkiye’de üniversiteler gelirlerini devletten aldıkları paylardan çok proje ve araştırma fonlarından sağlamaktadırlar. Her geçen gün daha da yaygınlaşmakta olan bu durum ise akademisyenleri daha fazla proje üretme ve yayınlarını arttırmak için çabalamaya itmektedir. Avrupa ve Amerika’da olduğu gibi Türkiye’de de çeşitli organizasyonlar tarafından uluslararası yayın ve bu yayınlara yapılan atıflar yoluyla belirlenen indeksler akademisyenlerin araştırma üretkenliği performanslarını değerlendirmek için kullanılmaktadır (Eti, 2016). Amerika’da bu faaliyeti yürüten bir kurum olan Bilimsel Enformasyon Enstitüsü (ISI), her yıl tüm ülkelerin yayınlarını periyodik olarak gösteren indeksler oluşturmaktadır. Türkiye’de ise bu faaliyeti yürüten kurum Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)’ dur. TÜBİTAK, uluslararası yayın indekslerine giren çalışmaları çeşitli şekillerde ödüllendirmekte ve Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı ile de üniversitelerle kamu ve özel sektörde çalışan araştırmacıları uluslararası yayın yapmaları konusunda teşvik etmektedir. Bu tür teşvik edici maddi ödüllerin miktarlarında da son yıllarda yapılan iyileştirmelerle ciddi artışlar

meydana gelmiştir. Araştırma üretkenliğine bu denli önem verilen ülkemizde ne yazık ki akademisyenlerin istenen ve beklenen üretkenlikte olmalarını engelleyen çeşitli etkenler mevcuttur. Akademisyenlerin araştırma üretkenliklerini etkileyen faktörler dünyada olduğu gibi Türkiye’de pek çok araştırmaya konu olmuştur, fakat maalesef ülkemizde bu alanda yapılan pek fazla araştırma yer almamaktadır. Literatürde akademisyenlerin üretkenliklerini etkileyen faktörlerin ele alındığı araştırmaların ortaya koyduğu sonuç ise akademik üretkenliği etkileyen çeşitli bireysel ve çevresel faktörlerin mevcut olduğudur. Kimi araştırmacılar, araştırma üretkenliği üzerinde yalnızca bireysel faktörlerin etkisini incelerken kimi araştırmacılar ise yalnızca çevresel faktörlerin etkisini incelemiştir. İngilizce yeterlik seviyesinin araştırma üretkenliği üzerinde etkili olup olmadığı ise literatürde hiçbir çalışmaya tek başına konu olmamıştır. Bu nedenle bu çalışma, bir başka bireysel faktör olan İngilizce yeterlik seviyesinin araştırma üretkenliği üzerinde etkisini incelemek için yürütülmüştür.

2.3.Araştırma Üretkenliğini Etkileyen Faktörler

Yurtdışında ve Türkiye’de yapılan araştırmalar çok sayıda bireysel ve çevresel faktörün bireylerin araştırma üretkenliklerini etkilediğini ortaya koymuştur. Diğer bir deyişle akademisyenlerin araştırma üretkenliği potansiyelinin, kendi bireysel özelliklerinin yanı sıra çalıştığı kurumun özellikleri ile de yakından ilişkili olduğu gözlemlenmektedir. Bu kişisel ve çevresel faktörler ise aşağıda detaylıca ele alınmaktadır.

2.3.1. Kişisel Özellikler ve Araştırma Üretkenliği

Homerka (2020), araştırma üretkenliğinin yaş, unvan, medeni durum, çalışma alışkanlıkları gibi pek çok bireysel faktörle ilişkili olduğunu belirtmiştir. Araştırma üretkenliğini etkileyen bu bireysel faktörler aşağıda detaylıca ele alınmıştır.

Yaş: Akademisyenlerin yaşlarının araştırma üretkenliklerine olan etkisi ülkemizde ve yurtdışında yürütülen pek çok araştırmaya konu olmuştur ve yaş faktörü ile araştırma üretkenliği arasında bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır (Önder ve Erdil, 2015). Diğer bir deyişle akademisyenlerin ortalama üretkenlik seviyeleri yaşla birlikte artmakta kariyerin ortalarında zirveye çıkarken kariyerin sonuna doğru ise azalmaya başlamaktadır. Homerka (2020)’ya göre yaşla birlikte yalnızca araştırma üretkenliği miktarı değil aynı zamanda kalitesi de artmaktadır. Bunun nedeni ise yaşla birlikte

araştırmacının bilgi birikimi ve deneyiminin de artması ve bunun da beraberinde bilimsel camiada prestij, tanınırlık ve saygınlığın da artmasıdır.

Cinsiyet: Araştırma üretkenliği üzerinde yapılan çalışmalardan elde edilen diğer bir sonuca göre ise araştırmacının kadın ya da erkek olması da araştırma üretkenliğini önemli şekilde etkilemektedir. Yapılan pek çok araştırma kadın akademisyenlerin erkek akademisyenlere göre daha az yayın yaptığını ortaya çıkarmıştır (Dundar and Lewis, 1998). Literatürde kadın akademisyenlerin daha az üretken olduğu inancının gerçek olmadığını söyleyen araştırmalar da mevcut olmasına rağmen genel kanı cinsiyet faktörünün araştırma üretkenliğini önemli ölçüde etkilediği yönündedir. Hamerka (2020) kadın araştırmacıların daha az üretken olmaları, kadınların aile kurmak ve çocuk yapmak için meslekten uzak kalmaları, küçük yaşlardaki çocuklarıyla ilgilenmek zorunda olmaları, akademik kariyere daha geç yaşlarda başlamaları gibi nedenlerden kaynaklandığını belirtmiştir. Fakat yapılan bazı çalışmalar ise cinsiyet faktörünün araştırma üretkenliği üzerinde hiçbir etkisinin olmadığını ortaya koymaktadır.

Unvan: Akademisyenlerin araştırma üretkenliklerini etkileyen diğer bir bireysel faktör ise unvandır. Akademik camiada unvan ne kadar yüksek olursa bilgi birikimi ve deneyim, camiada tanınırlık ve yayın miktarı da o kadar fazla olmaktadır (Önder ve Erdil, 2015). Aynı zamanda unvan değişikliği isteği de akademisyenleri doğrudan ve dolaylı olarak üretken olmaya teşvik etmektedir.

Motivasyon: Akademisyenleri, bilimsel üretkenlik konusunda teşvik eden en önemli bireysel faktörlerden biri de motivasyondur (Babu ve Singh, 1998). Akademisyenler, hem içsel olarak var olan araştırma isteklerini tatmin edebilmek hem de unvan değişikliği, maddi-manevi ödüller ve gelir artışı gibi beklentilerini karşılamak için araştırma yapmaya motive olmaktadır.

Yukarıda bahsedilen bireysel faktörlerin yanı sıra Babu ve Singh (1998), araştırma üretkenliğini etkileyen değişkenler üzerine yaptıkları araştırmada kararlılık, girişkenlik, zeka, yaratıcılık, çalışma alışkanlıkları, öğrenme yeteneği, destekleyici liderlik, mesleki adanmışlık gibi bazı kişisel özelliklerin de araştırmacıların üretkenlik miktarını etkilediğini ortaya koymuştur.

2.3.2.Çevresel Etkenler ve Araştırma Üretkenliği

Araştırma üretkenliğini etkileyen kişisel özelliklerin yanı sıra kişinin çalıştığı ortamın özellikleri ve koşullarından kaynaklı pek çok çevresel etken de mevcuttur. Özdemir ve

Kutsal (2010) çevresel etkenlerin araştırma üretkenliği üzerine olan etkilerini araştırdıkları çalışmalarında üretkenliği etkileyen en önemli etmenin zaman ve mali destek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bunların yanı sıra kişilerin çalıştığı kurumun yerleşik bir araştırma kültürüne sahip olup olmaması, kurumda çalışanların araştırma sürecine aktif olarak katılması ve işbirliğine açık olması, kurumun araştırma için gerekli ekipman, mali destek ve kaynağı sağlıyor olması, araştırmaya istek uyandıran gerekli motivasyonun sağlanması ve mesleki tatmini artıracak şekilde maaş artışları, kariyerde yükselme ve ödül gibi dışsal motivasyonların varlığı da araştırma üretkenliğini etkileyen çevresel faktörlere örnek olarak verilebilmektedir (Mengi ve Schreglmann, 2013).

Yukarıda bahsedilen çevresel faktörlere ek olarak Marinova ve Newman (2008) bireylerin bulunduğu kurum ve bölümlerin prestijinin de araştırma üretkenliğini etkilediğini ortaya koymuşlardır. Bu doğrultuda üretkenliğin bölümün prestiji üzerindeki etkisinin zayıf olmasına rağmen bölüm prestijinin üretkenlik üzerindeki etkisinin oldukça güçlü olduğunu sonucuna da ulaşmışlardır. Babu ve Singh (1998)'in de belirttiği gibi prestiji yüksek üniversitelerde görev yapan akademisyenler, prestiji düşük olan üniversitelerde görev yapan akademisyenlere göre daha üretken olma ve daha fazla tanınırlık kazanma şansına sahip olmaktadır.

Yukarıda bahsedilen tüm bu çevresel faktörler akademisyenlerin araştırma üretkenliğini doğrudan ya da dolaylı şekilde etkilemektedir.

2.4. Yabancı Dil Yeterliği ve Araştırma Üretkenliği

İngilizce yayın yapma, günümüz akademi dünyasında araştırma sonuçlarını geniş kitlelere yaymanın neredeyse en etkili yöntemi haline gelmiştir. Fakat, ‘ya bir şeyler yayınlarsın ya da silinip gidersin’ kültürünün etkili olmasından dolayı ana dili İngilizce olmayan ülkelerin çoğunda akademisyenler çalışmalarını kendi dillerinde yayınlamaya devam etmekte ve bu ülkelerde İngilizcenin hükmü yetersiz kalmaktadır (Wieczorek, Mitrega ve Spacil, 2021). Dünya’daki ülkelerin üçte birinde resmi dil olarak kabul edilen ve dünya çapında yaklaşık 1,121 milyar kişi tarafından konuşulan İngilizce dili global bir dil olarak kabul edilmektedir. Aynı zamanda dünyadaki en köklü akademik dergilerin yayın dili de İngilizce olmasından dolayı bu dil dünyanın etki faktörü en yüksek olan yayın dili olarak da bilinmektedir. Bu nedenle anadili İngilizce olmayan ülkelerdeki araştırmacılar hem araştırmaları için gerekli literatür okumasını yapabilmek için yeterli okuma becerilerine hem de yüksek kalitede makaleler yazabilmek için yeterli yazma

becerilerine sahip olmaları gerekmektedir (Wieczorek, Mitrega ve Spacil, 2021). Kısaca belirtmek gerekirse İngilizce, uluslararası bilimsel iletişimin ‘lingua franca (ortak dil)’ sıdır demek mümkündür (Lillis and Cury, 2010).

Dünya çapında araştırma yürüten akademisyenlerin pek çoğunun ana dili İngilizce olmamasına rağmen, dünyada İngilizce olarak yayınlanan makale sayısı her geçen gün artış göstermektedir. Navarro, Moreno, Quintanilla ve Rocha (2015)’ ya göre İngilizce makale yayınlama gerekliliğinin ülkeler çapında yarattığı eşitsizlikler pek çok araştırmaya konu olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Söz konusu eşitsizliklerin yaşandığı ülkelere birisi de Türkiye’dir. Uluslararası hakemli dergilerde yayın yapmak isteyen Türk akademisyenlerden anadilleri olan Türkçeden anlamsal (semantik), yazımsal, sosyo-pragmatik, sözcüksel ve yapısal olarak oldukça farklı olan İngilizce dilinde yayın yapmaları beklenmektedir. Bu durum Türk akademisyenlerin söz konusu dergilerde yayın başarısı şansını oldukça düşürmekte ve bu akademisyenlerin yayınlarına karşı uluslararası bilim camiasında potansiyel bir önyargının oluşmasına sebebiyet vermektedir (Uzuner, 2008).

İngilizceyi, yayın amaçlı kullanmanın iki önemli boyutu bulunmaktadır. Bunlardan ilki; anadili İngilizce olmayan akademisyenlerin İngilizceyi yayın dili olarak kullanmalarının yarattığı dezavantajlar; ikincisi ise akademisyenlerin yayın yaparken kullanacakları dili seçerken etkili olan faktörlerdir. Dünya çapında anadili İngilizce olmayan tüm akademisyenlerle birlikte Türk akademisyenlerin de İngilizce yayın yaparken karşılaştıkları dezavantajlardan birisi ikinci bir dilde yayın yaparken zaman ve kaynak bakımından ekstra efor sarf etmek zorunda olmalarıdır (Uzuner, 2008). Flowerdew (2007)’a göre diğer bir dezavantaj ise bu akademisyenlerin şu ya da bu şekilde ayrımcılığa maruz kalmalarıdır. Çünkü uluslararası yayın yapmanın gerekliliklerini yerine getirmeye çalışırken karşılaştıkları zorluklar ve dergi hakemlerinin olumsuz ön yargılarına maruz kalmaları bu akademisyenleri dezavantajlı duruma sokmaktadır (Flowerdew, 2007). Fakat tüm bu eşitsizlikler ve zorluklara rağmen pek çok Türk akademisyen en prestijli uluslararası dergilerde çok sayıda yayın yapabilmektedirler. Bu durumda akıllara akademisyenlerin tüm bu zor ve adil olamayan şartlara rağmen İngilizce yayın yapmaya iten sebeplerin neler olabileceği gelmektedir. Bu konuda yapılan çalışmalar akademisyenlerin İngilizce yayın yapmaya yönelten sebepleri;

- araştırmaların etkilerini sınırlar ötesinde daha fazla kişiyle buluşturma isteği
- uluslararası tanınırlık ve bilinirliliğin artmasının sağlanması

- performans ve üretkenliğin ölçülmesinde en önemli kriterin, uluslararası hakemli dergilerdeki yayın sayısı olması

şeklinde olduğunu ortaya çıkarmıştır. Akademisyenleri İngilizce yayın yapmaya motive eden bu faktörlerin tam tersine onları kendi dillerinde yayın yapmaya yönelten faktörler de mevcuttur (Navarro, Moreno, Quintanilla ve Rocha, 2015). Bu faktörlerden bazıları ise;

- İngilizce yayın yaparken uyulması gereken katı kuralları takip etmenin zorlukları
 - kabul edilebilir bir seviyede İngilizce yayın üretmenin zaman alması
 - ‘ya yayın yaparsın ya da silinip gidersin’ baskısıyla kendi anadilinde yayın yapma zorunluluğu
 - politik ve ideolojik sebeplerden dolayı anadilde yayın yapmayı tercih etme
 - fakülte ya da bölümün anadilde yayın yapılmasına daha uygun olması
- şeklinde sıralanabilir.

Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda Türkiye bağlamında İngilizce yayın yapmayı etkileyen faktörlerden birisi de hiç şüphesiz akademisyenlerin İngilizce yeterlik seviyeleridir. Bu nedenle bu çalışmada Türkiye’de farklı üniversitelerde görev yapan akademisyenlerin öncelikle araştırma üretkenliklerine bakılarak İngilizce yeterlik seviyeleri ile araştırma üretkenliği arasında bir ilişkinin olup olmadığının ortaya çıkarılması hedeflenmektedir.

BÖLÜM III

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Akademisyenlerin İngilizce yeterlik seviyeleri ile araştırma üretkenlikleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak için yürütülen bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ilişkisel araştırma modeli kullanılmaktadır. Nicel araştırmalarda, olgu ve olaylar nesnelleştirilerek gözlemlenebilir, ölçülebilir ve sayısal olarak ifade edilebilir bir şekilde ortaya konmaktadır (Karasar, 2005). Nicel araştırmaların amacı bireylerin toplumsal davranışlarını gözlem, deney ve test yoluyla nesnel bir şekilde ölçmek ve sayısal verilerle açıklamaktır. Sümbüloğlu (2002), ilişkisel araştırma modelinin amacının değişkenler arasındaki nedensel ilişkileri olduğu gibi ortaya çıkarmak olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle bu çalışmada akademisyenlerin İngilizce yeterlik seviyelerinin araştırma üretkenliği seviyeleri ile ilişkili olup olmadığının ortaya çıkarılması için ilişkisel araştırma modeli kullanılmasına karar verilmiştir.

3.1. Evren-Örneklem

Karasar (2005)'a göre evren, araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği elemanların tümüdür ve iki tür evren vardır: bunlardan ilki araştırma evreni olarak da nitelenen genel evren, ikincisi ise çalışma evrenidir. Genel evrenin tanımlanması kolay olsa da ulaşılması oldukça güç, hatta bazen imkansızdır. Bu nedenle, çalışmalarda genellenebilirliğin daha kolay yapılabilmesi için 'çalışma evreni' kavramının kullanılması önerilmektedir. Çalışma evrenini kısaca tanımlamak gerekirse, araştırma evreninin bütün niteliklerini temsil eden ve daha ulaşılabilir olan küçük bir modelidir. Bu çalışmanın çalışma evrenini ise Türkiye'deki üniversitelerde görev yapan akademisyenler oluşturmaktadır.

Örneklem ise evreni temsil etmek üzere farklı yöntemlerle evrenin elemanlarından seçilen ve üzerinde araştırma gerçekleştirilen gruptur (Creswell, 2005). Çalışma evreni somut bir biçimde tanımlandıktan sonra uygun bir örnekleme yöntemi ile örneklem seçilir. Örnekleme önemli bir süreçtir ve evreni en iyi temsil edecek şekilde seçilmelidir. Örneklemenin amacı bir evren hakkında bilgi kazanmak ve sonuçları tüm evrene genellemektir ve çok nadiren bir araştırma tüm evreni kapsayacak şekilde yapılır. Özen

ve Kul (2007)'a göre eğer çalışma evreni ulaşılamayacak kadar büyükse ve coğrafi olarak dağınıksa bu grubu tamamıyla çalışmak büyük çaba ve zaman gerektirdiği için iyi seçilmiş bir örneklem grubuyla çalışmak daha verimli olmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada Türkiye'deki tüm üniversitelerdeki akademisyenlerin tamamına ulaşmanın zor ve zaman alan bir süreç olmasından dolayı evreni en iyi şekilde temsil edecek olan daha küçük bir örneklem grubu üzerinde çalışılmıştır. Türkiye'nin 7 farklı coğrafi bölgesinden her bölgeden üç adet olmak üzere toplamda 21 üniversite basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenmiş; fakat bunlarda üç tanesi akademisyenlere gönderilen e-postalar ulaşmadığı için örneklemden çıkarılmıştır; yani toplamda 18 üniversite seçilmiştir. Katılımcıları seçebilmek için Kwiek (2018) ve Abramo ve D'Angelo (2014)'nın kendi çalışmalarında yaptıkları gibi her üniversiteden belirli fakülteler seçilmiştir. Bunlar; Eğitim Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi, Tıp Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Ziraat Fakültesi olmak üzere toplam 8 farklı fakülteden oluşmaktadır. Seçkisiz örnekleme yöntemlerinden tabakalı örnekleme ile bu 18 üniversitenin seçilen her bir fakültesinden toplam 30 öğretim üyesinin e-posta adresleri toplanmış ve toplamda 4320 katılımcıya ulaşılmıştır. Bilimsel araştırma yapma zorunlulukları olmadığı için öğretim görevlileri örnekleme dahil edilmemiştir. Araştırma görevlileri ise bilimsel araştırmalar yürüttükleri için doktor öğretim üyeleri, doçentler ve profesörlerle birlikte çalışmaya dahil edilmişlerdir. Adreslerine gönderilen e-postalara yalnızca 140 katılımcı dönüş yapmış ve hepsinin verdiği yanıtlar analiz yaparken kullanılmıştır.

3.2. Veri Toplama Aracı

Araştırma üretkenliği ile ilgili yürütülen çalışmaların çoğunda kullanılan yöntemlerden bir tanesi araştırmacıların veri tabanları üzerinden elde edilen yayın ve atıf sayısı ile h-index puanları gibi verileri kullanarak bibliyometrik analizler yaparak sonuçlar elde etmektir (Önder ve Erdil, 2015; Abramo ve D'Angelo, 2014). Bu yöntem; ülke, kurum, disiplin gibi birimler üzerinden üretkenlik analizini mümkün kılmakla birlikte bireysel araştırma üretkenliğini inceleme konusunda da kapsayıcılık açısından bazı durumlarda (yayın türü ve yayın dili sorunları gibi) yetersiz kalabilmektedir (Çalikoğlu, 2023). Bu tür sorunları en aza indirmek için araştırma üretkenliği çalışan bazı araştırmacılar, bireysel araştırma üretkenliğini bibliyometrik veri tabanları yerine akademisyenlerin anketler üzerinden yayın ve atıf sayılarıyla ilgili sorulara verdikleri

yanıtlar üzerinden incelemeyi tercih etmişlerdir (Bentley, 2015; Kwiek, 2018; Çalıkoğlu, 2023; Teodorescu, 2000). Araştırma üretkenliği ölçümünü anket verileri üzerinden elde etmek, hem farklı türde ve farklı dillerde yapılan yayınların ölçüme dahil edilmesine hem de konuyla ilgili farklı bireysel, kurumsal ya da yönetsel faktörlerin birlikte incelenebilmesine olanak sağlamaktadır. Fakat anket yöntemiyle üretkenlik verileri elde etmenin de bazı dezavantajları bulunmaktadır. Anket yoluyla akademisyenlerin yayınlarının yalnızca sayısı elde edilebilmekte yayınların etki faktörü ve atıf analizi ile ilgili değerlendirmeler yapılamamaktadır. Diğer bir dezavantaj ise bireylerin yayın sayılarıyla ilgili yanlış ya da eksik bilgi verebilme eğilimlerinin olmasıdır. Kwiek (2018) bu dezavantajlara rağmen araştırma üretkenliğini anket ile inceleyen araştırmalara sistematik hata ya da yanlılık yönünden güvenilirliği etkileyen etkenlerin bulunmadığını belirtmiştir. Bu çalışmada öncelikle katılımcılardan anket yoluyla toplam yayın sayıları ile ilgili bilgiler elde edilmiş; fakat uluslararası yayın sayıları ile ilgili ankette her hangi bir soru olmadığı için katılımcıların tamamının ‘Google Akademik’ ve ‘Web of Science’ veri tabanlarından h-indeks puanları ile uluslararası yayın sayıları elde edilmiştir. Elde edilen bu veriler veri analizine dahil edilmiştir.

Bu çalışmada Bentley (2015), Kwiek (2018), Henry ve diğerleri (2020) ve Çalıkoğlu (2023)’nın çalışmalarında kullandıkları anket soruları temel alınarak hazırlanan anket kullanılmıştır (Bkz. Ek.1). Anket, akademisyenlerin demografik bilgilerinin (yaş, cinsiyet, fakülte, çalışma yılı, unvan gibi) olduğu birinci kısım, yayın bilgilerinin (toplam makale sayısı, kitap ve kitap bölümü sayısı, konferans bildiri sayısı gibi) olduğu ikinci kısım ve akademisyenlerin İngilizce yeterlik seviyelerini ölçmek için kullanılan İngilizce sorularının olduğu üçüncü kısımdan oluşmaktadır. Yayın bilgileri kısmında akademisyenlerden toplam makale sayıları, yazarı ya da ortak yazarı oldukları kitap sayıları, editörlük ya da ortak editörlük yaptıkları kitap sayıları, finansal olarak desteklenen projeler için yazdıkları rapor sayısı ve bilimsel konferanslarda sundukları bildiri sayıları ile ilgili soruları yanıtlamaları istenmiştir. Üçüncü kısımda ise akademisyenlerin İngilizce yeterlik düzeylerini direk olarak ölçmek amacıyla 25 sorudan oluşan Cambridge Level Test kullanılmıştır. Anket düzenlenirken Cambridge yayınlarıyla e-posta yoluyla doğrudan iletişime geçilerek gerekli izinler alınmış ve İngilizce yeterliğini genel ve bütünsel olarak hızlı bir şekilde ölçmeyi sağlayan 25 soruluk Cambridge Level Test kullanılmıştır (Test your English / Cambridge English). Anketteki İngilizce testinde yer alan sorulara verilen her bir doğru yanıt için 1 puan verilecek şekilde puanlanmış ve toplamda 25 puan üzerinden bir değerlendirme yapılmıştır.

Anket yöntemiyle araştırma üretkenliği ölçerken akademisyenlerin yayın sayılarını yanlış, az ya da fazla belirtmesi gibi durumlar söz konusu olabileceği ve verilen yanıtlarla h-indeksi puanlarının hesaplanması mümkün olmadığı için araştırmaya katılan tüm araştırmacıların h-indeksi puanları ve uluslararası yayın sayıları ‘Google Akademik’ ve ‘Web of Science’ veri tabanlarından da ayrı ayrı elde edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Süreci

Araştırmanın analiz kısmında kullanılacak olan verileri toplamadan önce ilk olarak belirlenen üniversiteler ve fakültelerin web siteleri üzerinden belirlenen sayıda akademisyenin e-posta adresleri alınıp bir excel dosyasına kategorik olarak kaydedilmiştir. Üniversitelerin bazılarının web sitelerinde akademisyenlerin e-posta adreslerine direkt ulaşmak mümkünken bazılarında ise akademik veri yönetimi sistemi (AVESİS) üzerinden ulaşılmıştır. Veri toplamak üzere geliştirilen araştırma anketi gerekli açıklamalar da eklenerek akademisyenlere e-posta üzerinden gönderilmiştir. Yaklaşık bir ay boyunca devam eden anket yoluyla veri toplama sürecinin sonrasında ankete dönüş yapan araştırmacıların daha sonra ‘Google Akademik’ ve ‘Web of Science’ veri tabanları üzerinden h-indeks puanları ile uluslararası yayın sayılarına ulaşılmış ve bu sonuçlar da veri setine dahil edilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Nicel bir çalışma olan bu araştırmada verilerin analizi için istatistik analiz yöntemleri olan regresyon ve korelasyon analizi uygulanmıştır (Kwiek, 2018; Çalıkoğlu,2023). Araştırmaya katılan akademisyenlerin 114’ünün ‘Google Akademik’ veri tabanındaki yayın sayıları ve h-indeks puanlarına ulaşılmışken ‘Web of Science’ veritabanında ise sadece 69 akademisyenin h-indeks puanları ile 68’inin uluslararası yayın sayılarına ulaşılmıştır. Aynı zamanda akademisyenlere uygulanan ankette yer alan English Level Test puanları da 25 puan üzerinden elde edilmiş ve veri setinde her bir puana karşılık gelen İngilizce yeterlik seviyesi (A1 Beginner, A2 Elementary, B1 Intermediate, B2 Upper-Intermediate, C1 Advanced, C2 Proficient) puanların yanına yazılmıştır. Tüm bu bilgilerin yer aldığı veri seti Jamovi 2.4.11 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öncelikle katılımcıların demografik bilgilerine ait betimsel analizler yapılmış ve katılımcıların cinsiyet, unvan, çalışma yılı, görev aldıkları üniversite ve fakülte, çalışma alanları gibi bilgilerin sıklık tabloları elde edilmiştir. Daha sonra yordamsal analiz

kısımında ise öncelikle araştırmaya katılan akademisyenlerin İngilizce Yeterlik puanları ile ‘Google Akademik’ h-indeks puanları, ‘Web of Science’ h-indeks puanları ve uluslararası yayın sayıları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını ortaya çıkarmak üzere korelasyon analizi yapılmıştır. Daha sonra ise akademisyenlerin unvanları ve İngilizce Yeterlik puanlarının araştırma üretkenliği göstergeleri olan h-indeks puanlarını anlamlı bir şekilde yordayıp yordamadığını ortaya çıkarmak üzere çoklu regresyon analizi yapılmıştır (Kwiek, 2018; Çalıkoğlu, 2023). Çoklu regresyon analizi bağımlı değişken ile ilişkili bağımsız değişkenleri en iyi şekilde belirlemek için kullanılmaktadır (Fritz ve Berger, 2015).

3.4.1. Bağımlı Değişken

Akademisyenlerin akademik üretkenliği ile İngilizce yeterlik seviyeleri arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması için yürütülen bu çalışmanın bağımlı değişkeni ‘Google Akademik’ h-indeks puanları, ‘Web of Science’ h-indeks puanları ve uluslararası yayın sayıları ile ölçülen araştırma üretkenliği değişkenidir.

3.4.2. Bağımsız Değişken

Araştırmanın bağımsız değişkenleri ise akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Testine verdikleri yanıtlardan elde edilen İngilizce yeterlik puanlarıdır. Araştırmada aynı zamanda unvan değişkeninin de akademisyenlerin araştırma üretkenliği puanlarını anlamlı bir şekilde yordayıp yordamadığına bakılmıştır.

3.4.3. Etik İlkeler

Araştırmanın kurumsal etik onayı Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü 14.11.2023 tarihli 01-30 sayılı kurul kararı ile alınmıştır. Veri toplama aşamasında katılımcılara e-posta yoluyla araştırmanın amacından bahsedilmiş, araştırma künyesi ile ilgili bilgi verilmiştir. Aynı zamanda katılımın gönüllülük esasına dayandığı ve katılımcıların sorulara verdikleri yanıtların tamamen araştırma amacıyla kullanılacağı ve üçüncü kişi ve kurumlarla asla paylaşılmayacağı garanti altına alınmıştır.

3.5. Betimsel Analiz Sonuçları

Bu bölümde, anketin ilk kısmında akademisyenlerin demografik bilgilerini öğrenmeye yönelik sorulara verilen yanıtların analiz edilmesiyle elde edilen betimsel analiz sonuçları yer almaktadır.

3.5.1. Akademisyenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan akademisyenlerin cinsiyet değişkenine göre dağılımları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Akademisyenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Sayı	%
Erkek	65	46.4
Kadın	75	53.6

Tablo 1’e göre araştırmaya katılan 140 akademisyenin 75’ini (%54) kadın akademisyenler, 65’ini (%46) ise erkek akademisyenler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan kadın katılımcı oranı erkek katılımcı oranından daha fazladır.

3.5.2. Akademisyenlerin Görev Aldıkları Üniversitelere Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan akademisyenlerin görev aldıkları üniversitelere göre dağılımı Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Akademisyenlerin Görev Aldıkları Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Sayı	%
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	25	27.2
Trakya Üniversitesi	13	14.1
Bartın Üniversitesi	12	13.0
Atatürk Üniversitesi	5	5.4
Marmara Üniversitesi	5	4.4
Muğla S. K. Üniversitesi	5	5.4
Çukurova Üniversitesi	4	4.3
Amasya Üniversitesi	3	3.3
Bayburt Üniversitesi	3	3.3
Fırat Üniversitesi	3	3.3
Hakkari Üniversitesi	3	3.3
Anadolu Üniversitesi	2	2.2
Kilis Üniversitesi	2	2.2
Süleyman Dem. Üniversitesi	2	2.2
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2	2.2
Akdeniz Üniversitesi	1	1.1
Artuklu Üniversitesi	1	1.1
Gümüşhane Üniversitesi	1	1.1

Araştırmaya toplam 140 kişi katılmıştır, fakat görev aldıkları üniversiteyi belirten toplam 92 katılımcı bulunmaktadır. Buna göre yukarıda verilen tabloda %27.2 oranla araştırmaya en çok Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinde görev alan akademisyenlerin katılmış olduğu görülmektedir. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesini %14.1 katılımcı oranıyla Trakya Üniversitesi takip etmektedir. Üçüncü sırada ise 12 katılımcı ve %13.0 oranla Bartın Üniversitesi gelmektedir. Araştırmaya en az katılım ise birer katılımcı ile Akdeniz Üniversitesi, Artuklu Üniversitesi ve Gümüşhane Üniversitesinden gerçekleşmiştir.

3.5.3. Akademisyenlerin Görev Aldığı Fakültelere Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan akademisyenlerin görev aldıkları fakültelere göre dağılımı Tablo 3’de verilmektedir.

Tablo 3. Akademisyenlerin Görev Aldığı Fakültelere Göre Dağılımı

Fakülte	Sayı	%
Eğitim Fakültesi	44	31.4
Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi	24	17.1
Fen Edebiyat Fakültesi	17	12.8
Sağlık Bilimleri Fakültesi	15	10.7
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	15	10.7
Tıp Fakültesi	10	7.1
Ziraat Fakültesi	6	4.2
Güzel Sanatlar Fakültesi	4	2.8
Hukuk Fakültesi	4	2.9

Araştırmaya katılan akademisyenlerin %31.4 oranla en çok Eğitim Fakültesinde görev aldıkları görülmektedir. Eğitim Fakültesini %17.1 katılım oranıyla Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinde görev alan akademisyenler takip etmektedir. En çok katılım sağlayan üçüncü fakülte ise %12.8’lik katılım oranıyla Fen-Edebiyat Fakültesidir. Tabloya göre araştırmaya en az katılımı ise 2.8’lik oranla Güzel Sanatlar Fakültesinde görev alan akademisyenler sağlamıştır.

3.5.4. Akademisyenlerin Çalıştıkları Alana Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan akademisyenlerin çalışma yaptıkları alana göre dağılımı Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Akademisyenlerin Çalıştıkları Alana Göre Dağılımı

Çalışma Alanı	Sayı	%
Fen Bilimleri	46	32.9
Sosyal Bilimler	69	49.3
Tıp-Sağlık Bilimleri	25	17.9

Tabloya göre araştırmaya katılan katılımcıların çoğunu % 49.3 oranla Sosyal Bilimler alanlarında çalışma yapan akademisyenler oluşturmaktadır. İkinci sırada ise %32.9'luk oranla Fen Bilimleri alanlarında çalışan akademisyenler gelmektedir. Araştırmaya en az katılım ise Tıp ve Sağlık Bilimleri alanlarında çalışan akademisyenler tarafından olmuştur.

3.5.5. Akademisyenlerin Sahip Oldukları Unvana Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan akademisyenlerin sahip oldukları unvana göre dağılımı Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5. Akademisyenlerin Sahip Oldukları Unvana Göre Dağılımı

Unvan	Sayı	%
Araştırma Görevlisi	40	28.6
Doktor Öğretim Üyesi	38	27.1
Doçent Doktor	36	25.7
Profesör	26	18.6

Tablo incelendiğinde araştırmaya en çok % 28.6 oranla araştırma görevlisi unvanına sahip akademisyenlerin katıldığı görülmektedir. Kariyerinin başlangıcında akademisyenler olan araştırma görevlilerinin bu çalışmaya katılmaya diğer akademisyenlere göre daha yüksek oranda gönüllü oldukları görülmüştür. İkinci sırada ise % 27.1 oranla Doktor Öğretim Üyesi unvanına sahip olan akademisyenler gelmektedir. Bunu %25.7 oranla Doçent Doktor unvanına sahip akademisyenler takip

ederken araştırmaya en az katılımı ise %18.6'lık bir oranla profesör unvanına sahip akademisyenler sağlamıştır.

3.5.6. Akademisyenlerin Görev Sürelerine Göre Dağılımları

Araştırmaya katılan akademisyenlerin görev sürelerine göre dağılımı Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6. Akademisyenlerin Görev Sürelerine Göre Dağılımı

Görev Süresi (yıl)	Sayı	%
0-9	48	34.3
10-19	61	43.6
20-29	21	15.0
30 ve üzeri	10	7.1

Tabloya göre araştırmaya katılanların çoğunu %43.6 oranla 10-19 yıl görev süresine sahip akademisyenler oluşturmaktadır. Araştırma ikinci en çok katılan katılımcı grubunu ise %34.3 oranla 0-9 yıl görev süresine sahip olan akademisyenlerin oluşturduğu görölmektedir. Üçüncü sırada ise %15.0'lık oranla 20-29 yıl görev süresine sahip olan akademisyenler gelmektedir. Araştırmaya en az katılımı ise %7.1'lik bir oranla 30 ve üzeri yıl görev süresine sahip olan akademisyenler sağlamıştır. Bu sonuç yukarıdaki tabloda profesör unvanına sahip olan akademisyenlerin en az katılımı göstermesi sonucuyla da paralellik göstermektedir. Bu durumda kıdem, görev süresi ve unvan arttıkça araştırmaya katılımın azaldığı; tam tersi olarak ise kıdem, görev süresi ve unvan azaldıkça katılımın arttığı görölmüştür.

3.5.7. Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Seviyelerine Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan akademisyenlerin İngilizce yeterlik seviyelerine göre dağılımı Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Seviyelerine Göre Dağılımı

İngilizce Yeterlik Seviyeleri	Sayı	%
A1-Beginner	2	1.4
A2-Elementary	27	19.3
B1-Intermediate	54	38.6
B2-Upper-Intermediate	36	25.7
C1-Advanced	17	12.1
C2-Proficient	4	2.9

Tabloya göre akademisyenlerin % 38.6’sının İngilizce seviyesi B1 Intermediate (Orta Seviye) olduğu görülmektedir. Onun peşinden ise %25.7 oranla B2 Upper-Intermediate (Orta Üstü Seviye) seviyeye sahip akademisyenler gelmektedir. Üçüncü sırada ise %19.3 oranla A2 Elementary (Temel Seviye) seviyeye sahip olan akademisyenlerin geldiği görülmektedir. C1 Advanced (İleri Seviye) İngilizce seviyesine sahip olan akademisyenlerin oranının ise %12.1 ile dördüncü sırada geldiği tabloda C2 Proficient (Uzmanlık Seviyesi) seviyede olan akademisyenlerin oranı ise %2.9’dur. Tabloya göre İngilizce yeterlik seviyesi en düşük olan akademik grup ise %1.4 oranla A1 Beginner (Başlangıç Seviyesi) seviyesine sahip olan akademisyenler olduğu görülmektedir.

3.5.8. Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Puanları ile Araştırma Üretkenliği Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Analizi Sonuçları

Araştırmaya katılan akademisyenlerin ‘Google Akademik’ h-indeks puanları, ‘Web of Science’ h-indeks puanları, uluslararası yayın sayıları ve toplam makale sayıları ile İngilizce Yeterlik Puanlarına ait tanımlayıcı istatistik analizi sonuçları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 8. Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Puanları ile Araştırma Üretkenliği Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Analizi

	İngilizce Yeterlik Puanı	H-indeks Puanı (Google Akademik)	H-indeks Puanı (Web of Science)	Uluslararası Yayın Sayısı (Web of Science)	Toplam Makale Sayısı
N	139	114	69	68	140
Kayıp	1	26	71	72	0
Ortalama	15.3	6.89	2.78	7.12	21.4
Medyan	15.0	5.00	1	2.00	12.0
Standart Sapma	4.23	6.29	5.98	12.8	27.0
Minimum	6.00	0	0	0	0
Maksimum	25.0	40	38	71	160

Tabloya göre 139 akademisyene ait İngilizce Yeterlik puanlarının aritmetik ortalaması 25 puan üzerinden 15.3; ortanca skor ise 15.0’dır. 4.23’lük bir standart sapmaya sahip olan İngilizce Yeterlik puanları içerisinde minimum değer 6.00 iken maksimum değer ise 25.0’dır. Buna göre araştırmaya katılan akademisyenlerin İngilizce puanlarının ortalama B1 Intermediate (Orta Seviye) seviyesinde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Toplamda 114 akademisyenin ‘Google Akademik’ veri tabanı üzerinden h-indeks puanları elde edilirken; 26 akademisyenin aynı veri tabanı üzerinde h-indeks puanlarına ulaşamamıştır. Bu h-indeks skorlarının, aritmetik ortalaması 6.89 iken ortanca skor ise 5.00’dır. 6.29’luk bir standart sapmaya sahip olan h-indeks skorları içerisinde minimum değer 0; maksimum değer ise 40’tır.

‘Web of Science’ veri tabanında ise yalnızca 69 akademisyenin h-indeks puanlarına ulaşılmıştır. Yine aynı veri tabanı üzerinden ise 68 akademisyenin uluslararası makale sayısı elde edilmiştir. Tabloya göre akademisyenlerin ‘Web of Science’ h-indeks

puanlarının aritmetik ortalaması 2.78 ve ortanca skor ise 1'dir. Bu veri tabanındaki h-indeks puanlarının aritmetik ortalamasının Google Akademik h-indeks skorlarına göre düşük olmasının sebebi akademisyenlerin az sayıda uluslararası yayın yapmış olmalarıdır. 5.98'lik standart sapma değerine sahip olan bu h-indeks puanları içerisinde minimum değer 0 iken maksimum değer '38'dir. Yine 'Web of Science' veri tabanındaki uluslararası makale sayılarının aritmetik ortalaması 7.12 iken ortanca skor 2.00'dir. 12.8'lik standart sapma değerine sahip olan uluslararası yayın sayılarının minimum değeri 0 iken maksimum değer 71'dir.

Tablo incelendiğinde akademisyenlerin toplam makale sayılarının aritmetik ortalaması 21.4 iken ortanca değer 12.0'dır. 27.0'lık bir standart sapma değerine sahip olan toplam makale sayıları içerisinde minimum değer 0 iken maksimum değer 160'tır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Yordamsal Analiz Bulguları

Bu bölümde bağımlı değişken olan akademisyenlerin araştırma üretkenliği puanları (Google Akademik h-indeks puanları, Web of Science h-indeks puanları ve Web of Science Uluslararası Yayın Sayıları) ile bağımsız değişken olan İngilizce Yeterlik Puanları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak üzere yürütülen korelasyon ve regresyon analizine ait bulgulara yer verilmektedir.

4.1.1. Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Puanları ile Araştırma Üretkenliği Puanları Arasındaki Korelasyon Analizi

Araştırmaya katılan akademisyenlerin İngilizce yeterlik puanları ile araştırma üretkenliği puanları arasındaki korelasyon analizi sonuçları tablo 9’da verilmektedir.

Tablo 9. Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Puanları ile Araştırma Üretkenliği Skorları Arasındaki Korelasyon Analizi

		İngilizce Yeterlik Puanı	H-indeks Puanı (Google Akademik)	Uluslararası Yayın Sayısı (Web of Science)	H-indeks Puanı (Web of Science)
İngilizce Yeterlik Puanı	Pearson's r	—			
	df	—			
	p-value	—			
H-indeks Puanı (Google Akademik)	Pearson's r	0.193	—		
	df	112	—		
	p-value	0.040	—		
Uluslararası Yayın Sayısı (Web of Science)	Pearson's r	0.044	0.677	—	
	df	66	66	—	
	p-value	0.724	< .001	—	
H-indeks Puanı (Web of Science)	Pearson's r	0.081	0.722	0.955	—
	df	67	66	66	—
	p-value	0.506	< .001	< .001	—

$P^* < .05$

Tablo 9’da görüldüğü gibi akademisyenlerin İngilizce yeterlik puanlarının $r(112)=0.193$, $p<.05$ değeri ile yalnızca ‘Google Akademik’ h-indeks puanları ile olan ilişki anlamlı çıkmıştır. Akademisyenlerin İngilizce yeterlik puanları ile ‘Web of Science’ uluslararası yayın sayıları arasındaki ilişki ise $r(66)=0.044$, $p>.05$ ile anlamlı olmadığı görülmektedir. Aynı şekilde İngilizce yeterlik puanları ile ‘Web of Science’ h-indeks puanları arasında da $r(67)=0.081$, $p>.05$ ile anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Tabloya bakıldığında akademisyenlerin ‘Google Akademik’ h-indeks puanlarının, ‘Web of Science’ uluslararası yayın sayıları ile ilişkisi $r(66)=0.677$, $p<.05$ düzeyde anlamlı iken ‘Web of Science’ h-indeks puanları ile de $r(66)=0.722$, $p<.05$ düzeyde anlamlı olduğu ortaya çıkmaktadır. ‘Web of Science’ h-indeks skorları ve ‘Web of Science’ uluslararası yayın sayıları ise $r(66)=0.955$, $p<.05$ ile kendi aralarında anlamlı düzeyde ilişkili çıkmıştır.

4.1.2. Akademisyenlerin İngilizce Yeterli Puanları ve Ünvanları ile Google Akademik h-indeks Puanlarının Regresyon Analizi Sonuçları

Araştırmaya katılan akademisyenlerin anketteki İngilizce sorularına verdikleri yanıtlarla elde edilen İngilizce Yeterlik puanları ve sahip oldukları ünvanların onların ‘Google Akademik’ h-indeks puanlarının anlamlı derecede yordayıp yordamadığını göstermek için yapılan regresyon analizi sonuçları aşağıda tablo 10’da verilmektedir.

Tablo 10. Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Puanları ve Ünvanları ile Google Akademik h-indeks puanları Regresyon Analizi

Değişkenler	Beta	Standard hata	t	p
Sabit	1.287	2.064	0.624	0.534
Unvan				
Doktor Öğretim Üyesi – Araştırma Görevlisi	1.199	1.370	0.875	0.383
Doçent Doktor – Araştırma Görevlisi	4.015	1.329	3.020	0.003
Profesör – Araştırma Görevlisi	9.181	1.469	6.248	< .001
İngilizce Yeterlik Puanı	0.319	0.119	2.688	0.008

Tablo 10’da araştırma üretkenliğini açıklayan faktörlerin incelenmesi amacıyla yürütülen çoklu hiyerarşik regresyon analizi sonuçları verilmektedir. Oluşturulan ilk

modelde akademisyenlerin sahip oldukları unvanların araştırma üretkenliği ile ilişkisine bakılmış; ikinci modelde ise unvan değişkeni kontrol edilerek katılımcıların İngilizce Yeterlik seviyelerinin araştırma üretkenliğini anlamlı düzeyde yordayıp yordamadığına bakılmıştır.

Birinci modelde unvanın araştırma üretkenliği göstergesi olan ‘Google Akademik’ h-indeks puanlarındaki varyansın %27’sini açıkladığı görülmektedir. Doçent doktor unvanına sahip akademisyenler ile araştırma görevlileri arasında, $t(112)=3.02$, $p<.05$ ve profesör unvanına sahip akademisyenler ile araştırma görevlileri arasında, $t(112)=6.25$, $p<.05$ araştırma üretkenliği açısından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu bulunmuştur. Unvan değişkeni kontrol edildiğinde ise katılımcıların İngilizce yeterlik puanlarının araştırma üretkenliği değişkenini anlamlı derecede yordadığı, $t(111)=2.69$, $p<.05$ ve araştırma üretkenliği varyansının %31’ini açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM V

SINIRLILIKLAR VE TARTIŞMA

Sınırlılıklar

Araştırmanın sınırlılıklarından biri katılımcıların Türkiye'deki 18 üniversitenin sekiz ayrı fakültesinde görev yapan otuzar akademisyen ile sınırlı olmasıdır. Bu bir sınırlılık gibi görünse de aslında sonuçların tüm akademisyenlere genellenebilirliği konusundaki şüpheyi ortadan kaldırmak için örneklem evreni en iyi temsil edecek şekilde elde edilmeye çalışılmıştır. Nitekim veri setine bakıldığında farklı üniversitelerin farklı fakültelerinde görev alan farklı unvanlara sahip pek çok akademisyenin bulunduğu görülmektedir.

Araştırmanın veri toplama aşamasında mevcut olan ikinci bir sınırlılık ise akademisyenlerin kendilerine uygulanan anketteki yayın sayıları ile ilgili soruları kendi bildirdikleri sayılar ile yanıtlamasıdır, çünkü katılımcıların yayın sayılarını kendilerinin bildirmeleri ile ilgili bazı dezavantajlar mevcuttur. Kwiek (2018), Cohen ve diğerleri (2011:404), araştırma üretkenliği skorlarını anket yoluyla elde etmeye çalışan araştırmalarda katılımcıların gerçeği yansıtmayan yanıtlar verebileceğini belirtmektedirler. Fakat, katılımcıların yayın sayılarını anket soruları yoluyla kendilerinin bildirmesinde sistematik hataya ya da sistematik ön yargıya sebebiyet verecek derecede önemli bir dezavantajın olmadığını da belirtmek gerekir (Kwiek, 2018). Bu çalışmada bu dezavantajları ortadan kaldırmak için veri toplama sürecinin son aşamasında katılımcıların hepsinin tek tek 'Google Akademik' ve 'Web of Science' veri tabanlarındaki h-indeks puanları ve uluslararası yayın sayılarına ilişkin bilgiler elde edilmiştir ve bu bilgiler de veri setine dahil edilerek veri analizinde kullanılmıştır.

Araştırmada sınırlılık sayılabilecek diğer bir unsur ise veri toplama aracında akademisyenlerin İngilizce Yeterlik seviyelerini ölçmek üzere kullanılan Cambridge English Level Testin yalnızca 25 sorudan oluşmasıdır. Araştırmada bu testin seçilme amacı testin dünyada İngilizce öğretimine yönelik yayın yapan en prestijli kurumlardan biri olan Cambridge Yayınları tarafından bireylerin İngilizce genel yeterliğini ölçmek

için kendi web sitesinde de kullanılıyor olması ve katılımcıların İngilizce Yeterlik seviyelerini CEFR seviyeleri eşdeğeri olarak anında sonuç vermesidir. Aynı zamanda testin güvenilirlik ve geçerlilik puanlarını öğrenmek için Cambridge yayınları ile e-posta yoluyla iletişime geçilmiş ve testin 0.95 düzeyinde güvenilirlik puanına sahip olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Tartışma

Araştırmaya katılan akademisyenlerin İngilizce Yeterlik puanları ile ‘Google Akademik’ h-indeks puanları ve ‘Web of Science’ h-indeks puanları ile uluslararası yayın sayıları arasındaki korelasyon ilişkisinin ortaya çıkardığı sonuçlar da oldukça ilginçtir. Çünkü İngilizce Yeterlik puanlarının yalnızca ‘Google Akademik’ veri tabanından elde edilen h-indeks puanlarıyla anlamlı bir şekilde ilişkili olduğu fakat ‘Web of Science’ veri tabanından elde edilen h-indeks puanları ve uluslararası yayın sayıları ile anlamlı düzeyde bir ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır. Akademisyenlerin, sahip oldukları İngilizce Yeterlik seviyelerine göre dağılımında ise katılımcıların çoğunun B1 Orta Seviye (Intermediate) ve üstü yeterliğe sahip oldukları görülmektedir. Hâlbuki veri toplama sürecinde ‘Web of Science’ veri tabanında tüm katılımcıların h-indeks puanları ile uluslararası yayın sayıları tek tek incelendiğinde katılımcıların yalnızca 68’inin uluslararası yayın bilgilerinin yer aldığı görülmüştür. Katılımcıların çoğunun orta seviye ve üstü İngilizce yeterliğine sahip oldukları halde sadece yarısının ‘Web of Science’ h-indeks puanına sahip olması oldukça şaşırtıcı bir sonuçtur. Orta seviye ve üstü İngilizce yeterliğine sahip olan akademisyenlerin ‘Web of Science’ gibi en prestijli veri tabanlarından olan bir mecrada daha üretken olmaları beklenirken İngilizce Yeterlik seviyelerinin bu veri tabanında üretken olmaları ile ilişkili olmaması oldukça düşündürücü bir sonuçtur. Bunun yanı sıra yine yapılan korelasyon analizinden elde edilen sonuçlara göre akademisyenlerin ‘Google Akademik’ h-indeks puanları, ‘Web of Science’ h-indeks puanları ve ‘Web of Science’ uluslararası yayın sayıları kendi içinde anlamlı düzeyde ilişkili ve tutarlı oldukları görülmektedir. Bu anlamlı ve tutarlı ilişki dikkate alındığında yine akademisyenlerin yabancı dilde yaptıkları yayın sayısı ve ‘Web of Science’ h-indeks puanları açısından üretken olması beklenirken maalesef uluslararası yayın sayılarının ve h-indeks puanlarının oldukça az olduğu ya da hiç olmadığı açıkça görülmektedir. Bu durumda akla gelebilecek en önemli konulardan bir tanesi

katılımcıların ankette yer alan İngilizce Yeterlik testini yanıtlarken İngilizce seviyelerinin düşük çıkması kaygısıyla sözlük ya da çeviri programlarından yardım alarak yanıtlar vermiş olabilecekleri ve böylelikle İngilizce yeterlik seviyesinin ortalamının üstünde çıkmış olabileceği konusudur. Bunun yanı sıra veri toplama aracı olarak kullanılan Cambridge Level Testin katılımcıların İngilizce seviyelerini genel olarak ölçen bir test olmasından dolayı akademik yazma becerileri hakkında yeterli bir ölçme yapamamış olması da akla gelen konulardan biridir. Çünkü İngilizce yayın yapabilmenin en önemli şartlarından bir tanesi de hedef dil olan İngilizcede uluslararası yayın standartlarına uygun bir akademik dille yazabilmektir (Vasconcelos, Sorenson ve Leta, 2007). Türkiye gibi anadili İngilizce olmayan ülkelerde araştırma sonuçlarını anadilde mi yoksa daha geniş kitlelere ulaştırabilmek için İngilizce mi yazma konusunda seçim yapmak her zaman tartışılan bir konu olmuştur. Anadili İngilizce olmayan bu araştırmacılar yayın dili İngilizce olan en prestijli dergilerde yayınlamak üzere İngilizce makale yazmakta güçlük çekmektedirler ve bu durum anadili İngilizce olan ülkelerle Türkiye gibi diğer ülkelerde bulunan araştırmacıların yayın üretkenliği açısından eşitsizliklere ve İngilizce yayın yapmaktan kaçınma ya da İngilizce yayın yapmanın başka yollarını arama gibi durumlara yönlendirmektedir (Moreno ve diğerleri, 2012). Navarro, Moreno, Quintanilla ve Rey-Rocha (2015) aynı zamanda araştırmacıların İngilizce dilinde ya da kendi dillerinde yayın yapmalarının arkasındaki motivasyonun her zaman için onların İngilizce Yeterlik seviyeleriyle ilgili olmadığını; aksine çalışma alanlarıyla ilgili söz bilimsel ve terimsel bilginin yeterliliğiyle ilgili de olabileceğini belirtmişlerdir. Bu nedenle analiz sonuçları düşünüldüğünde akademisyenlerin pek çoğunun İngilizce yeterliği orta seviye ve üstü çıkmasına rağmen uluslararası yayın sayılarının az olması ya da hiç olmamasının nedenlerinden biri de çalışma alanlarına ait akademik yazı diline dair söz bilimsel ve terimsel bilgiye yeterince sahip olmamaları olabilir.

Araştırmaya katılan katılımcıların çoğunun İngilizce yeterlik puanlarının orta seviye ve üstü çıktığı dikkate alındığında bu akademisyenlerin ‘Web of Science’ gibi %99 İngilizce yayın kabul eden bir veri tabanında daha üretken olmaları beklenirken maalesef sonuç tam tersi çıkmıştır. Yukarıda da tartışıldığı üzere akademisyenlerin İngilizce yayın yapmasını engelleyen ve motivasyonlarını düşüren çeşitli nedenler mevcuttur. Akademisyenlerin İngilizce yayın yapabilecek kadar İngilizce yeterliğine sahip olmamaları; İngilizce yeterliğine belli düzeyde sahip olsa da İngilizce yayın yapma

kurallarına ya da akademik yazma normlarına sahip olmamaları bu nedenlerin en başında gelmektedir. Bunun dışında Navarro, Moreno, Quintanilla ve Rocha (2015)'nın da belirttiği gibi doçentlik gibi yüksek unvanları elde etmek için belli üretkenlik seviyelerine ulaşabilmek adına anadilde yayın yapmaya zorunlu hissetmeleri de bu nedenlerden biri olabilmektedir. Ayrıca akademisyenlerin çalıştıkları alan gereği İngilizce yayın yapma imkanlarının sınırlı olması durumu da onları ana dilde yayın yapmaya iten sebeplerden birisidir (Öner ve Erdil, 2015). Örneğin; Türkçe alanında çalışan bir akademisyenin Fen-Matematik alanlarında çalışan bir akademisyene göre İngilizce yayın yapma imkanları daha sınırlı olabilmektedir ya da genellenecek olursa sosyal bilimler alanlarında İngilizce yayın yapma imkanları fen-matematik ve tıp-sağlık alanlarına kıyasla daha kısıtlı olabilmektedir (Nederhof, 2006). Akademisyenlerin İngilizce yeterlik seviyelerinin 'Google Akademik' veri tabanında yer alan h-indeks puanlarını anlamlı şekilde açıklaması ise araştırma üretkenliği açısından hem akademisyenler hem de akademisyenlerin görev aldıkları kurumlar bakımından istenilen ve beklenen bir durumdur. Türkçe ya da yabancı dillerde pek çok makale, kitap, dergi ve hatta lisansüstü tezlere dahi rahat bir şekilde erişebilmeye imkan sağlayan; aynı zamanda makalelere yapılan atıf etkinliğini ve yayın aktivitesini ölçmeye yarayan h-indeksi puanlarını verme hizmeti de sunan 'Google Akademik' veri tabanında yer alan h-indeks skorları Türkçe ve İngilizce yapılan yayınların atıf sayılarını daha kapsamlı bir şekilde içeren bir veri tabanıdır. Bu nedenle akademisyenlerin İngilizce puanlarının 'Google Akademik' h-indeks puanlarını anlamlı düzeyde yordaması sonucu tutarlılık göstermektedir. Çünkü İngilizce yeterliği yalnızca İngilizce dilinde yayın yapmak amacıyla değil, tüm yayınların uluslararası alanyazının taranması ve sentezlenmesi, araştırmacıların kendini uluslararası düzeyde geliştirmesi ve görünürlüğünün artırılması için gerekli bir yeterliktir.

Akdemisyenlerin unvanlarının araştırma üretkenliği puanlarını ne derece yordadığını ortaya çıkarmak üzere yürütülen regresyon analizi sonucunda doktor öğretim üyesi ve araştırma görevlileri arasında üretkenlik açısından anlamlı bir fark görülmezken; doçent doktor ve profesörlük unvanları ile araştırma görevlileri arasında üretkenlik açısından anlamlı düzeyde bir fark bulunmaktadır. Bu sonuç, bu konuda daha önce yapılmış olan çalışma bulgularıyla da paralellik göstermektedir. Eti (2016) ve Ramsden (1994)'nın akademisyenlerin araştırma üretkenliklerini etkileyen faktörleri ortaya çıkarmak üzere yürüttüğü çalışmada elde sonuca göre akademisyenlerin

retkenliklerinde en etkili faktörün nvan olduğu, doçent kadrosunda olan akademisyenlerin doktor ğretim yesi ve araştırma görevlisi kadrosunda olanlara göre daha üretken olduğu ortaya çıkmıştır. Dünyada diğer üniversitelerde olduğu gibi Türkiye’de de doçentlik ve profesörlük gibi unvanları elde etmek için akademisyenlerden belli üretkenlik kriterlerini tamamlamaları gerektiği göz önünde bulundurulduğunda bu sonuç beklenilen bir durumdur.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

‘Ya yayın yaparsın ya da yok olursun’ sloganıyla nitelenen akademik camiada yayınları olan ve bu yayınlara atıf yapılan akademisyenler tanınırlık ve görünürlük açısından daha ön plana çıkmaktadırlar. Be nedenle, dünya çapında en prestijli atıf dizinlerinde yer alan dergilerde yayın yapmak akademisyenler için mesleki olarak gelişme, iş bulma, görevde yükselme, araştırma fonu ve ödülleri elde etme gibi pek çok avantaj sağlamaktadır. Fakat bunu gerçekleştirebilmek için akademisyenlerin kendi çalıştıkları alanlara yönelik özel profesyonel üst düzey akademik okuryazarlığa sahip olmaları gerekmektedir. Akademik İngilizceye hakim olmak ana dili İngilizce olan bilim insanları için bile zor bir süreçken Türk akademisyenler gibi ana dili İngilizce olmayan bilim insanları için durum daha da zor ve karmaşıktır.

Yapılan bu çalışmada İngilizce yeterliğin ‘Google Akademik’ gibi oldukça kapsamlı bir veri tabanında yer alan h-indeks puanlarını anlamlı düzeyde açıklaması İngilizce yeterliğin araştırma üretkenliği için önemli olduğunu göstermektedir. Aslında katılımcıların İngilizce yeterlik puanlarının ortalaması orta seviye ve üstü çıkmasına rağmen İngilizce yeterlik puanlarının ‘Web of Science’ veri tabanından elde edilen h-indeks puanlarını ve uluslararası yayın sayılarını ile anlamlı düzeyde ilişkili olmaması ise ilginç bir bulgudur. Vasconcelos, Sorenson ve Leta (2007)’ ya göre akademisyenlerin İngilizce bilgisinin yanı sıra İngilizce dilinde akademik yazma kuralları ve normlarına da sahip olmaları gerekmektedir. Bu nedenle bir öneri olarak üniversiteler, bünyesinde çalıştırdığı akademik personele makalelerini İngilizce olarak yazma ve yayınlamalarını kolaylaştıracak yardım hizmetleri sunabilirler (Navarro, Moreno, Quintanilla ve Rey-Rocha, 2015). Üniversiteler ya da araştırma enstitüleri bünyesinde İngilizce akademik yazma amaçlı eğitimler ve kurslar verilerek akademisyenlerin kendi çalışma alanlarına özgü makalenin söz dizimsel ve biçimsel özellikleri öğrenme ve bunları etkili kullanmaları sağlanabilir. Fakat; Pakistan, İspanya ve Türkiye gibi ana dili İngilizce olmayan pek çok ülkede üniversiteler bu tarz hizmetleri ücretsiz olarak sunmadıkları için bu durum akademisyenlerin çoğunu ücretli olarak dışardan editörlük ya da çeviri hizmeti

olarak İngilizce yayın yapmaya ya da İngilizce yayın yapmaktan tamamen kaçınıp anadilde yayın yapmaya yöneltmektedir.

Bu araştırma akademisyenlerin genel bir ölçüm yapan İngilizce yeterlik testinden elde ettikleri puanların onların araştırma üretkenliğini ne denli açıklayıp açıklamadığını ortaya çıkarmak için yürütülmüş ve ortaya çıkardığı sonuçlar bakımında alan yazına önemli katkılar sunmuştur. Fakat, ölçme aracı olarak kullanılan İngilizce testi genel İngilizce bilgisini - yani daha çok kelime bilgisi ve dil bilgisini - ölçmeye yönelik olarak tasarlandığı için İngilizcenin dört temel becerisinden biri olan yazma becerisini direk ölçen bir test değildir. Bunlar sonraki yapılacak olan çalışmalarda İngilizce bilgisini genel olarak ölçmenin yanında yazma becerisini ölçen araçlar da kullanılabilirse İngilizce yazma bilgi ve becerilerinin yayın üretkenliği ile ne denli ilişkili olduğu daha sağlıklı şekilde incelenebilir.

Araştırmanın veri toplama aşamasında akademisyenlere demografik bilgilerini öğrenmeye yönelik sorular ve İngilizce yeterlik testinin yanında yalnızca mevcut yayın sayısı bilgileri sorulmuştur. Katılımcıların bu sorulara kendi bildirdikleri yayın sayılarının yanı sıra en prestijli veri tabanları olan ‘Google Akademik’ ve ‘Web of Science’ veri tabanlarında aynı katılımcıların h-indeks puanları ve uluslararası yayın sayılarına da ulaşılmış ve tüm bu araştırma üretkenliği göstergelerinin İngilizce yeterliği ile ilişkisi incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar vesilesinde önceki yapılmış çalışmalarından da ışığıyla akademisyenlerin İngilizce yayın yapabilmek için çeviri ya da editörlük yardımı almış olabileceği ihtimali üzerinde durulmuştur. Bununla ilgili daha ayrıntılı sonuçlar elde edilebilmesi adına ileriki çalışmalarda araştırmacılar veri toplama sırasında akademisyenlere makaleleri İngilizce olarak kendilerinin yazıp yazmadığını, yazamadıkları durumda başka hangi yöntemlere başvurduklarını ortaya çıkaracak sorular yöneltilebilir.

BÖLÜM VII

KAYNAKÇA

- Abramo, G., & D'Angelo, C. A. (2014). How do you define and measure research productivity?. *Scientometrics*, 101, 1129-1144.
- Allison, P. D., & Long, J. S. (1990). Departmental effects on scientific productivity. *American sociological review*, 469-478.
- Altbach, P. G. (2015). What counts for academic productivity in research universities?. *International Higher Education*, (79), 6-7.
- Aydın, A., Yürük, S. E., Reisoğlu, İ., & Goktas, Y. (2023). Main barriers and possible enablers of academicians while publishing. *Scientometrics*, 128(1), 623-650.
- Bentley, P. J. (2015). Cross-country differences in publishing productivity of academics in research universities. *Scientometrics*, 102(1), 865-883.
- Breschi, S., Lissoni, F., & Montobbio, F. (2008). University patenting and scientific productivity: a quantitative study of Italian academic inventors. *European Management Review*, 5(2), 91-109.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2005). *Mixed methods research: Developments, debates, and dilemma* (pp. 315-26). Oakland, CA: Berrett-Koehler Publishers.
- Cury, M. J., & Lillis, T. M. (2010). Academic research networks: Accessing resources for Englishmedium publishing. *English for Specific Purposes*, 29(4), 281-295.
- Damar, M., Özdağoğlu, G., & Özveri, O. (2020). Bilimsel üretkenlik bağlamında dünya sıralama sistemleri ve Türkiye'deki üniversitelerin mevcut durumu. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 107-123.
- Dundar, H. & Lewis, D.R. (1998). Determinents of Research Prodcutivity in Higher Education. *Research in Higher Education*, 39, 607-631.
- Flowerdew, J. (2007). The non-Anglophone scholar on the periphery of scholarly publication. *AILA review*, 20(1), 14-27.
- Fritz, M., & Berger, P. D. (2015). *Improving the user experience through practical data analytics: Gain meaningful insight and increase your bottom line*. Morgan Kaufmann.
- Poyrazlı, Ş., & Şahin, A. E. (2010). Uluslararası dergiler için İngilizce makale yazma ve yayımlama sürecine ilişkin temel öneriler. *Eğitim ve Bilim*, 34(151).
- Hamerka, M. (2020). Identification of scientific productivity determinants. *International Journal for Quality Research*, 14(2), 559.

- Harris, G. T. (1990). Research performance indicators in Australian university economics departments, 1986-87. *Economic Analysis and Policy*, 20(1), 73-82.
- Henry, C., Ghani, N. A. M., Hamid, U. M. A., & Bakar, A. N. (2020). Factors Contributing towards Research Productivity in Higher Education. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 9(1), 203-211.
- Cambridge University Press (2023). <https://www.cambridgeenglish.org/test-your-english/> adresinden alınmıştır.
- Yüksek Öğretim Kurumu (2021). <https://www.yok.gov.tr/universiteler/izleme-ve-degerlendirme-raporlari> adresinden alınmıştır.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Publishing.
- Kutsal, O., & Özdemir, Y. G. (2010). Bilimsel Üretkenliği Etkileyen Çevresel Faktörler. *Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık*.
- Kwiek, M. (2018). *Changing European academics: A comparative study of social stratification, work patterns and research productivity*. Routledge.
- López-Navarro, I., Moreno, A. I., Quintanilla, M. Á., & Rey-Rocha, J. (2015). Why do I publish research articles in English instead of my own language? Differences in Spanish researchers' motivations across scientific domains. *Scientometrics*, 103, 939-976.
- Lotka, A. J. (1926). The frequency distribution of scientific productivity. *Journal of the Washington academy of sciences*, 16(12), 317-323.
- Mataković, H., Pejić Bach, M., & Radočaj Novak, I. (2013). Scientific productivity in transition countries: Trends and Obstacles. *Interdisciplinary Description of Complex Systems: INDECS*, 11(2), 174-189.
- Mengi, F., & Schreglmann, S. (2013). Akademisyenlik bağlamında bilimsel üretkenliği etkileyen çevresel faktörler. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 1-17.
- Moed, H. F. (2005). Statistical relationships between downloads and citations at the level of individual documents within a single journal. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 56(10), 1088-1097.
- Nafukho, F. M., Wekullo, C. S., & Muyia, M. H. (2019). Examining research productivity of faculty in selected leading public universities in Kenya. *International Journal of Educational Development*, 66, 44-51.
- Nederhof, A. J. (2006). Bibliometric monitoring of research performance in the social sciences and the humanities: A review. *Scientometrics*, 66(1), 81-100.
- Odabaşı, H. F., Fırat, M., İzmirli, S., Çankaya, S., & Mısırlı, Z. A. (2010). Küreselleşen dünyada akademisyen olmak. easriv.anadolu.edu.tr adresinden alınmıştır.

- Olkun, S. (2006). Eğitim ile ilgili uluslararası bilimsel dergilerde yayın yapma süreci: fırsatlar, sorunlar ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimlerde Süreli Yayıncılık*.
- Önder, Ç., & Erdil, S. E. (2015). Aynı kurumsal beklentilere tabi aktörlerin farklılaşan davranışları: Öğretim üyelerinin bilimsel yayın üretkenliklerinin üniversite, bölüm ve birey düzeyindeki yordayıcıları. *ODTÜ Geliştirme Dergisi*.
- Poyrazlı, S., & Sahin, A. E. (2009). Suggestions regarding the process of writing and publishing manuscripts in English for international journals. *Eğitim ve Bilim*, 34(151), 117.
- Ramsden, P. (1994). Describing and explaining research productivity. *Higher Education*, 28(2), 207-226.
- Ramesh Babu, A., & Singh, Y. P. (1998). Determinants of research productivity. *Scientometrics*, 43, 309-329.
- Şen, Z. (2012). Türkiye'de Yükseköğretim Sistemi Eleştirileri ve Öneriler. *Journal of Higher Education/Yükseköğretim Dergisi*, 2(1).
- Serkan, E. T. İ. (2016). Üniversitelerdeki akademik üretkenliğe etki eden faktörlerin incelenmesi. *İş'te Davranış Dergisi*, 1(1), 67-73.
- Sümbüloğlu, K., & Sümbüloğlu, V. (2002). Biyoistatistik. 10. Baskı, 275.
- Teodorescu, D. (2000). Correlates of faculty publication productivity: A cross-national analysis. *Higher Education*, 39(2), 201-222.
- Uzuner, S. (2008). Multilingual scholars' participation in core/global academic communities: A literature review. *Journal of English for Academic Purposes*, 7(4), 250-263.
- Vasconcelos, S. M. R. D., Sorenson, M. M., & Leta, J. (2007). Scientist-friendly policies for non-native English-speaking authors: timely and welcome. *Brazilian Journal of Medical and Biological Research*, 40, 743-747.
- Wang, H., He, Q., Liu, X., Zhuang, Y., & Hong, S. (2012). Global urbanization research from 1991 to 2009: A systematic research review. *Landscape and Urban Planning*, 104(3-4), 299-309.
- Webber, K. L. (2013). Research productivity of science and engineering faculty at US universities: The contribution of foreign vs. US-born status. *The Journal of the Professoriate*, 7(1), 51-84.
- Whitley, R. (2007). Changing governance of the public sciences. *The Changing Governance of the Sciences*, 3-27.
- Wieczorek, A. L., Mitreğa, M., & Spáčil, V. (2021). Dynamic academic networking concept and its links with English language skills and research productivity—non-Anglophone context. *Plos One*, 16(2).

BÖLÜM VIII

EKLER

Ek.1. Veri toplama Aracı

Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Seviyeleri ile Araştırma Üretkenlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Değerli akademisyenler;

Yüksek lisans tez çalışmam kapsamında gerçekleştirdiğimiz bu araştırmada akademisyenlerin İngilizce yeterlik seviyeleri ile araştırma üretkenliği arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmadan elde edilen veriler yalnızca araştırma bulguları kapsamında kullanılacaktır. Katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Bu anket formu; demografik bilgiler, yayın sayılarıyla ilgili bilgiler ve Cambridge Proficiency Level Test olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır ve bu üç bölümde toplam 37 soru yer almaktadır. Anketteki soruları yanıtlamak yaklaşık 30 dakika sürmektedir. Değerli vaktinizi ayırdığınız için çok teşekkür ederiz.

Öğr. Gör. Burçak TÜRK

Danışman: Doç. Dr. Esmâ EMMİOĞLU SARIKAYA

Bölüm 1. Demografik Bilgiler

Aşağıdaki soruları uygun seçeneği işaretleyerek yanıtlayınız.

1. Cinsiyetiniz?

☐ Kadın ☐ Erkek

2. Unvanınız?

☐ Araştırma Görevlisi ☐ Doktor Öğretim Üyesi
☐ Doçent Doktor ☐ Profesör

3. Görev süreniz?

☐ 1-9 yıl ☐ 10-19 yıl ☐ 20-29 yıl ☐ 30 ve üzeri

4. Görev yaptığınız üniversite türü?

☐ Devlet Üniversitesi ☐ Vakıf Üniversitesi

5. Görev Aldığınız Disiplin?

- ☐ Eğitim Fakültesi
- ☐ Fen Edebiyat Fakültesi
- ☐ Güzel Sanatlar Fakültesi
- ☐ Hukuk Fakültesi
- ☐ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- ☐ Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi
- ☐ Sağlık Bilimleri Fakültesi
- ☐ Tıp Fakültesi
- ☐ Diğer: _____

Bölüm 2. Araştırma Üretkenliği Anketi

Aşağıda verilen soruların yanıtlarını alttaki boşluğa rakamsal değerler halinde giriniz.

1. Toplam makale sayınız nedir?

2. ‘Google Scholar’ veri tabanına göre çalışmalarınıza yapılan toplam atıf sayısı nedir?

3. Yazar/ortak yazar olduğunuz kitap sayısı nedir?

4. Editörlük/ortak editörlük yaptığınız kitap sayısı nedir?

5. Finansal olarak desteklenen projeleriniz için yazdığınız araştırma raporu/monograf sayınız nedir?

6. Bilimsel konferanslarda sunduğunuz bildiri sayısı nedir?

Bölüm 3. Cambridge English Level Test

Bu test 25 sorudan oluşmaktadır. Testin tamamlanması yaklaşık 30 dk. sürmektedir. Doğru olan seçeneği işaretleyiniz.

1. Can I park here?
 - a. Sorry, I did that.
 - b. It's the same place.
 - c. Only for half an hour.
2. What color will you paint the children's bedroom?
 - a. I hope it was right.
 - b. We can't decide.
 - c. It wasn't very difficult.
3. I can't understand this e-mail.
 - a. Would you like some help.
 - b. Don't you know?
 - c. I suppose you can.
4. I'd like two tickets for tomorrow night.
 - a. How much did you pay?
 - b. Afternoon and evening.
 - c. I'll just check for you.
5. Shall we go to the gym now?
 - a. I'm too tired.
 - b. It's very good.
 - c. Not at all.
6. His eyes were _____ bad that he couldn't read the number plate of the car in front.
 - a. such
 - b. too
 - c. so
 - d. very
7. The company needs to decide _____ and for all what its position is on this point.
 - a. here
 - b. once
 - c. first
 - d. finally
8. Don't put your cup on the _____ of the table –someone will knock it off.
 - a. outside
 - b. edge
 - c. boundry

- d. border
9. I'm sorry- I didn't _____ to disturb you.
- a. hope
 - b. think
 - c. mean
 - d. suppose
10. The singer ended the concert _____ her most popular song.
- a. by
 - b. with
 - c. in
 - d. as
11. Would you mind _____ these plates a wipe before putting them in the cupboard?
- a. making
 - b. doing
 - c. getting
 - d. giving
12. I was looking forward _____ at the new restaurant, but it was closed.
- a. to eat
 - b. to have eaten
 - c. to eating
 - d. eating
13. _____ tired Melisa is when she gets home from work, she always makes time to say goodnight to the children.
- a. Whatever
 - b. No matter how
 - c. However
 - d. Although
14. It was only ten days ago _____ she started her new job.
- a. then
 - b. since
 - c. after
 - d. that
15. The shop didn't have the shoes I wanted, but they've _____ a pair specially for me.
- a. booked
 - b. ordered
 - c. commanded
 - d. asked
16. Have you got time to discuss your work now or are you _____ to leave?
- a. thinking
 - b. round

- c. planned
 - d. about
17. She came to live here _____ a months ago.
- a. quite
 - b. beyond
 - c. already
 - d. almost
18. Once the plane is in the air, you can _____ your seat belts if you wish.
- a. undress
 - b. unfasten
 - c. unblock
 - d. until
19. I left my last job because I had no _____ to travel.
- a. place
 - b. position
 - c. possibility
 - d. opportunity
20. It wasn't a bad crash and _____ damage was done to my car.
- a. little
 - b. small
 - c. light
 - d. mere
21. I'd rather you _____ to her why we can't go.
- a. would explain
 - b. explained
 - c. to explain
 - d. will explain
22. Before making a decision, the leader considered all _____ of the argument.
- a. sides
 - b. features
 - c. perspectives
 - d. shades
23. This new printer is recommended as being _____ reliable.
- a. greatly
 - b. highly
 - c. strongly
 - d. readily
24. When I realised I had dropped my gloves, I decided to _____ my steps.
- a. retrace
 - b. regress
 - c. resume

- d. return
25. Anne's house is somewhere in the _____ of the railway station.
- a. region
 - b. quarter
 - c. vicinity
 - d. district

Google Formlar

Ek.2. Etik Kurul Formu

Evrak Tarih ve Sayısı: 15.11.2023-363171

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı :E-91742949-044-363171

15.11.2023

Konu :Etik Kurulu Kararı (Burçak TÜRK)

Sayın Doç. Dr. Esma EMMİOĞLU SARIKAYA
Öğretim Üyesi

Enstitümüz Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Burçak TÜRK'e ait, **Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Kararı** yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Doç. Dr. Yusuf TEMÜR
Enstitü Müdürü

Ek:Etik Kurulu Kararı (1 sayfa)

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI
ETİK KURULU KARARLARI

KARAR TARİHİ	OTURUM NO	KARAR SAYISI
14.11.2023	18	01-30

Üniversitemiz Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanı Prof. Dr. Nail YILDIRIM Başkanlığında toplandı.

KARAR 18.11- Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğünün 24.10.2023 tarih ve 354851 sayılı yazısı görüşüldü.

Aşağıda bilgileri yer alan araştırmacıların yapmak istediği uygulamaların ve kullanacağı veri toplama araçlarının etik açıdan uygunluğuna oy birliği ile karar verildi.

CALIŞMANIN TÜRÜ	Yüksek Lisans Tezi
BAŞLIK	Türkiye’deki Üniversitelerde Görev Yapan Akademisyenlerin İngilizce Yeterlik Seviyeleri ile Araştırma Üretkenliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ/ YAZARI	Doç. Dr. Esmâ EMMİOĞLU SARIKAYA Burçak TÜRK (Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı)
RAPORTÖR GÖRÜŞÜ	OLUMLU

Prof. Dr. Nail YILDIRIM
Etik Kurul Başkanı
(İmza)

Prof. Dr. Mehmet Serkan UMUZDAŞ
Başkan Yardımcısı
(İmza)

Prof. Dr. Emine ÖĞÜK
Üye
(İmza)

Prof. Dr. Mehmet KARGÜN
Üye
(İmza)

Doç. Dr. Muhittin DEMİRAY
Üye
(İmza)

Doç. Dr. Tuğba KILIÇER
Üye
(İmza)

Doç. Dr. Hüseyin Baha ÖZTUNÇ
Üye
(İmza)